

DOMOLJUB



Izbaja vsak četnik. C. 1. mo je 3 K na leto. (Za Nemčijo K 10 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezn. številke se prodajajo po 10 vln.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spis in dopis se pošilja: Uredništvo "Domoljuba", Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvo "Domoljuba", Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 6.

V Ljubljani, dne 11. februarja 1909.

Leto XXII.

Za kmeta!

Slovenska Ljudska Stranka dela v deželnem zboru samo za kmeta! Tako je vzkliknil liberalni ljubljanski poslanec dr. Triller na shodu zaupnikov liberalne stranke v Ljubljani na dan Svečnice. Dr. Triller je nameraval s svojimi besedami izreči poslancem S. L. S. grajo, češ, da se ne brigajo za blagor in korist mest in trgov. Toda ta graja je povsem neopravičena.

S. L. S. je v prvi vrsti kmečka stranka. Kmetje tvorijo njeno ogromno večino in zato je čisto naravno, da dela za kmeta. Ako dela za kmeta, pa dela tudi za mesta in trge — kajti mesta in trgi živijo od kmeta. Poleg tega je velik del naših meščanov in tržanov pravzaprav tudi kmet! Trgovci in obrtniki po mestih in trgih pa bi večinoma slabo vozili, če ne bi imeli kmeta za odjemalca. Le mal del trgovcev in obrtnikov v naših mestih in trgih živi od nekmečkih odjemalcev. Uradnikom po mestih in trgih se pa itak najbolje godi. Plačani so bolj nego v vsaki drugi državi in ne plačujejo ne deželnih, ne občinskih, ne drugih doklad.

In delavec? Zanj je dobro, če se kmetu dobro godi. — Če se bo položaj kmeta izboljšal, potem bodo kmečki fantje in dekleta manj silili v tovarne in tako bode manj konkurence med delavstvom; to se pravi, tovarnar bo prisiljen svojega delavca bolj plačevati.

Za vse stanove je najbolje, če se kmetu dobro godi! »Če ima kmet denar, ga ima cel svet« — pravi star pregovor.

S. L. S. kot prava ljudska stranka je na pravi poti, ko dela za kmeti stan. Graja, katero je izrekel liberalni poslanec dr. Triller, je v resnici največja pohvala!

S. L. S. je šele sedaj, po mnogoletnih hudih bojih, prišla do večine v deželnem zboru. In takoj je pokazala, da je prava ljudska stranka. Le devet dni je trajal deželni zbor — in koliko za ljudstvo koristnega je v tej kratki dobi sklenila.

Kar liberalce najbolj bode v oči, to je takozvana »melijoračna postava«, katero je zadnji deželni zbor sklenil na predlog načelnika S. L. S. dr. Šusteršiča.

Po tej postavi — ako jo, kar je trdno upati, vlada predloži cesarju v potrjenje. — se bode dežela kranjska takoj lotila v največjem slogu tistih javnih del, ki so za kmečko ljudstvo največjega pomena.

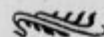
Koliko rek, potokov in drugih vodâ, ki delajo kmetu škodo, je treba urediti ali zagraditi! Koliko vodovodov, vodnjakov, napajališč je treba za izboljšanje kmetijstva! Koliko prepotrebnih cest in potov čaka na zgradbo! Koliko drugih del je potrebnih, osobito za izboljšanje zemlje! Na vse to ljudstvo čaka leta in leta, doslej zastoj. — Sedaj pa bo drugače. Po novem zakonu sme dežela v prihodnjih letih deset milijonov kron porabiti v te namene. Teh deset milijonov bo pa pritegnilo še najmanj petnajst milijonov kron državnega denarja v deželo; kajti po dotični državni postavi, dá država svoj prispevek za take zgradbe le, če ga tudi dežela dá, in sicer dá država potem večji prispevek kot dežela! Na deset milijonov deželnega prispevka pride najmanj petnajst milijonov državnega prispevka. Tako se bode — po zaslugi S. L. S. — v teku nekaterih let porabilo okroglo petindvajset milijonov kron javnega denarja za take zgradbe, ki so kmetu koristne in potrebne, ker koristijo njegovemu gospodarstvu, povzdignejo vrednost sveta in

kmečkemu gospodarju omogočijo živeti na rodni grudi!

Sevé, liberalci imajo velike skrbi. Dežela bo morala deset milijonov v navedene namene na posodo vzeti in jih bo morala potem obrestovati in polagoma vračevati. In liberalci imajo nadaljno skrb, da bodo te obresti in vračila (na leto okroglih 500.000 K) morali plačevati baš njihovi pristaši, to je premožnejši, imovitejši mestni prebivalci. To je resnično — pa tudi pravično. — Prav je, da se premožnejšim, imovitejšim slojem naloži večji deželni davek. Kmet ne more nositi večjih bremen, nego jih nosi že sedaj. Velika večina kmetov komaj še diha. In kmet je nosil in še nosi trdo prislužene groše v mesto. Mestni trgovec je večinoma obogatel na kmečke stroške; zato naj tudi on nosi nekaj bremen za kmeta. To je pravično in gotovo se bo S. L. S., kot kmečka stranka, držala te pravice. Mesta morajo tudi enkrat kaj za kmeta storiti, osobito pa glavno mesto Ljubljana, kjer se steka denar iz cele dežele, osobito ves kmečki denar.

S. L. S. mora tudi liberalce naučiti, da imajo dolžnosti do kmeta in da morajo te svoje dolžnosti izpolnjevati. Ne dvomimo, da se bo zgodilo.

Žal, da deželni zbor nima toliko pravice, kolikor državni zbor. Če bi to bilo, bi S. L. S., ki ima v deželnem zboru večino, še veliko več lahko storila za kmečki stan. Toda tudi tako se marsikaj dobrega lahko naredi. To smo že nekoliko pokazali v današnjem članku, v drugo pa še kaj! — Liberalci naj godrnjajo kolikor hočejo, pomagalo jim ne bode nič: Kmečka večina v deželnem zboru kranjskem bo delala za kmeta, ker je to delo najnujnejše, najpotrebnejše in najpravičnejše!



Političen pregled.

PREDPUST V PARLAMENTU.

Ministrski predsednik baron Binert je poskusil zadnje sredstvo, da spravi Čehe in Nemce, in je v ta namen predložil zbornici jezikovni zakon za Češko. Pri tej priložnosti pa se je pokazalo, kako upravičen je bil strah, da nimajo ne Nemci, ne Čehi resne volje, končati nesrečni češki narodnostni prepir, ki zastrepja vse življenje v Avstriji in onemogočuje redno delo v državnem zboru. Ko je namreč baron Binert dne 3. t. m. hotel v zbornici poslancev utemeljiti potrebo jezikovnega zakona, so češki radikali pričeli z obstrukcijo. Razkričali so se in razmahali, pričeli razgrajati z zvonci, trobili in ragljami, bili so ob pulte, tako da v strašnem kriku ni bilo mogoče razumeti ne ene besede ministrskega predsednika. Njihovi preljudi neprijatelji, radikalni Nemci, so jim zvesto pomagali. Dasi so sicer nemški in češki radikali nespravljivi sovražniki, jih je vendar boj zoper jezikovni zakon združil in z največjim veseljem so si medsebojno izposojevali trobente ter skupaj prirejali zbornici mačjo godbo.

Vendar pa bi obstrukcija morda še bila utihnila, ko bi voditelj trgovskega ministrstva dr. Mataja ne bil napravil dne 4. t. m. velike nerodnosti. Zadnji čas je bil namreč izdal talen ukaz, da morajo tudi nižji poštni uradi v Pragi uradovati nemško. Ko so ga radi tega poklicali Čehi v zbornici na odgovor, se je hotel dne 4. t. m. opravičiti, pa je nehote nanovo razžalil Čehe. Ti so zahtevali od ministrskega predsednika, naj se radi tega dr. Mataja v zbornici opraviči. Baron Binert jim je obljubil, da se bo to zgodilo, toda takoj na to so prileteli Nemci nadenj in mu zagrozili, da bodo oni začeli z obstrukcijo, če se vlada uda Čehom in če se dr. Mataja opraviči radi svoje izjave. Ministrski predsednik se je ustrašil te grožnje in je preklcal Čehom obljubo, ki jo jim je bil prej dal — toda sedaj je bil ogenj v strehi. Ko so Čehi namreč videli, kako je vlada takoj odnehala Nemcem, so ji napovedali boj na življenje in smrt in so dne 5. t. m. začeli v zbornici zopet s strahovito obstrukcijo. Zopet so zapeli zvonci, piščalke, bobni, trobente, raglje in tamburice, vmes krik in razbijanje po pulth — prav kakor se spodobi v predpustnem času. Ministrski predsednik baron Binert je to razsajanje nekaj časa mirno opazoval, nato pa je izročil zborničnemu predsedniku zapечатeno pismo. Čehi so jenjali razgrajati in predsednik Vaiskirchner je prebral izjavo, da je državni zbor zaključen. Ko je zbornica zvedela za to vest, so Nemci začeli očitati Čehom, da je to posledica njihove obstrukcije, nakar jim seve tudi Čehi niso ostali dolžni odgovora. In da je pustna slika popolna, so se poslanci slednjič stekli, se metali po tleh in po klopeh, se ruvali in davili. Ko je pretep med Nemci in Čehi ponehal, zadonela je po zbornici cesarska himna. Zapeli so jo krščanski socialci, socialni demokrati so peli pesem o rdeči zastavi in delavsko himno, Malik in Iro sta začela »Die Wacht am

Rhein«, a se jima je zbornica le smejala. Čehi so peli »Hej Slovani«. Ko so socialni demokrati še enkrat zapeli delavsko pesem in je galerija ploskala ter mahala z robcii, so poslanci počasi zapuščali dvorano. Razburjenje pa je bilo še na hodnikih veliko.

Tako se je končal tudi državni zbor pustni torek in začela se je popeljnična sreda. Zasedanje je zaključeno na negotov čas, člani zbornice so izgubili nagrade in poslansko nedotakljivost, vsi nujni predlogi so uničeni, delo v odsekih je zastoj, ker so se odseki razšli, vse zakonske predloge so prišle ob veljavo in vlada jih bo morala še enkrat predložiti, če bo hotela, da zbornica o njih obravnava. — Dasi je življenje brez zbornice težko, je treba vendar priznati, da je zaključenje državnega zbora bila edina pot, po kateri se je vlada mogla rešiti iz zagate. Res je sicer, da je obstrukcija v prvi vrsti zakrivila nerodnost voditelja trgovskega ministrstva, toda vlada se je morala znebiti nebrojnih nujnih predlogov, če je hotela uvesti zopet mirno delo, in tega ni mogla storiti drugače kot potom zaključenja. — Upati je, da se državni zbor snide zopet čez kak mesec dni, in morda se do tedaj Binertu posreči razprte stranke spraviti: če ne, bo kak drugi ministrski predsednik poskusil srečo.

MADŽARSKE BRIDKOSTI.

Ne gre jim in ne gre, kolikorkoli bi radi. Zadnji čas so naši sosedi v ogrski državni polovici zopet razburjeni zaradi Bosne. Da so Madžari razburjeni, to pravzaprav ne dá veliko, ker niso zdravi, če se na ta ali oni način ne razburjajo. Toda za nas je v tem slučaju stvar vendarle resna. Ogrski listi namreč pozivajo svojo vlado, naj odločno nastopi proti Avstriji, ker je baje baron Binert v odseku, ki obravnava o priklonitvi Bosne, izjavil, da Ogrska nima pravice do Bosne. To seveda ni res, ker je Binert le naglašal avstrijske pravice, ni pa tajil tudi ogrskih. Toda Madžarom tudi to ni všeč. Oni so namreč v dnu svojega poštenega srca prepričani, da gre edino le Ogrski pravica na Bosno, ker je to baje že izraženo v kraljevski prisegi. Če bi se Bosna priklonila Ogrski, bi ta že bila toliko močna, da bi se ne bala odcepiti se od Avstrije in živeti kot samostojna država. Kako Madžari vedno težijo po tem zadnjem cilju svoje politike, nam dokazuje dejstvo, da je poslanec Barabaš vložil v ogrski zbornici predlog, naj država kupi oni prostor, kjer so leta 1849 usmrtili trinajst madžarskih upornikov, ki so danes Madžarom »mučeniki ogrske državne misli«. Hudo je le to, da ogrska država ni madžarska, temveč obilno nasejana tudi z drugimi narodnostmi. Da drugi narodi ne pridejo do prevelike vellave, so že Madžari poskrbeli s svojo volivno reformo. Toda to jim je premalo. Da bi Rumune pripravili ob naravnostno volivno pravico, ki jo ima po volivni reformi tisti, kdor zna brati in pisati, jim Madžari ne dajo šol in so sedaj celo prepovedali na mnogih krajih zasebni pouk v branju in pisanju.

Kakor vidite, znajo Madžari dobro gospodariti. Da bi le kmalu dogospodarili!

USTAVA V BOSNI.

Država misli na obljubo, ki jo je dala prebivavcem Bosne in Hercegovine ob priklonitvi, da jim namreč vpelje ustavo. V ponedeljek, dne 8. t. m., se je sešla v Sarajevu pod predsedstvom barona Benka komisija, ki bo pregledala načrt bosenske ustave. V komisiji je devet moslimov, sedem pravoslavnikov, pet katoličanov in en žid.

SRBIJA.

Popolnoma gotovo je, da bo Srbija, če ne odneha od svojih zahtev, ki jih Avstrija ne more izpolniti, in če napade monarhijo, osamljena, ker ji ne bo nobena velesila pomagala. Sama pa vojske z Avstrijo ne zmore. Do sedaj si je že z oboroževanjem nakopala silne dolgove, ki jih bo ubogi srbski narod težko plačeval, ker so njegovi revščini že zdaj državna bremena pretežka. Zato je zahteva vojnega ministra glede novega posojila v znesku 33 milijonov kron za nadaljno oboroževanje zadela v finančnem odseku skupščine na odločen odnor. Bivša finančna ministra Paču in Protič sta izjavila, da je Srbija izčrpala vse vire dohodkov. Za novo posojilo ni pokritja.

A vkljub temu zahteva Srbija še vedno od evropskih velesil, naj pripomorejo, da ji Avstrija odstopi kos zemljišča, po katerem bi bila zvezana s Črno goro. Toda ko bo spoznala, da se to ne da doseči, se bo lotila mirnega in prijateljskega dogovarjanja z Avstrijo, kar bo tudi najbolj pametno.

TURČIJA IN BOLGARIJA.

Avstrija je plačala Turčiji odškodnino za Bosno in Hercegovino in tako je bila stvar hitro poravnana. Turčija je zadovoljna, bojkot avstrijskega blaga je ponehal in varni smo pred vojsko. Tudi z Bolgarijo se Turčija ne more tako lahko pobotati. Pogajanja se sicer vrše, vse države skušajo vplivati, da se spor mirno poravna, a vendar si Turčija in Bolgarija še ne zaupata. Meja je še vedno na obeh straneh dobro zastražena in oboroževanje se nadaljuje. Sedaj se trudi zlasti Rusija, da bi se obe državi sporazumeli na miren način. Seveda ji je pri tem tudi za lastno korist. Turčija je namreč dolžna Rusiji še od leta 1882 vojni dolg. Rusija predlaga, naj ta dolg preide od Turčije na Bolgarijo, zato pa naj sultan prizna samostojnost Bolgarske. Avstrija in Nemčija nista s tem predlogom zadovoljni, ker se bojita, da bi Rusija dobila na Balkanu prevelik vpliv.

ČUDNA POLICIJA.

Na Ruskem vse mrgoli skrivnih upornikov, zato pa ima država ravno toliko skrivnih policajev, ki jih zasledujejo. Toda zadnji čas so se odkrile pri tej državni policiji stvari, ki niso ravno čedne. Dognalo se je namreč, da so državni policaji bili obenem v službi državne gospodke in upornikov, da so državi ovajali namene upornikov in upornikom namere državnih oblastnih tako varali na obe strani in si

služili denarce z obeh strani. Radi tega se je začela velika pravda; zaprli so mnogo odličnih oseb, med njimi državnega svetnika Lopuhina, ki je bil prej načelnik državne policije.

Izobrazbi.

Janko Kersnik.

Dragi čitatelj! Gotovo še nisi mnogo ali pa celo nič čul o tem možu. Ako bi ti pokazal njegovo fotografijo, vem, da bi se ti prikupil ob prvem pogledu. Iz podolga stega, bledega obraza in živih oči, iz dolge črne brače in visokega čela ti odseva blaga, ljubezniva in prizanesljiva duša. In res je bil Janko Kersnik kot človek popolnoma tak. Prijazno je občeval s priprostim človekom, odličnim gospodom in nasprotnikom. A nas najbolj zanimajo njegovi spisi. Poglejmo malo njegovo življenje in pisateljsko delovanje!

Rodil se je dne 4. septembra 1852. leta na Brdu blizu Kamnika. Njegov ded je bil profesor v Ljubljani in zaradi svoje dobrotnosti zelo priljubljen pri mladih študentih. Njegov oče Josip je bil c. kr. sodni aktuar in se je oženil na Brdu z bogato plemkinjo, Berto pl. Höfernevo. Bil je odločen narodnjak, kar je za tedanje čase zelo važno, ker je nemčurstvo šopirilo po deželi svoja krila. Ravnotako je vzgojil tudi svojega sina, ki je z vso dušo gorel za svoj narod. Leta 1870 je napravil mladi Janko v Ljubljani maturo in jeseni se je šel na Dunaj učiti prava. Preselil se je pozneje v Gradec, leta 1876 je vstopil pri notarju dr. Zupancu za koncipijenta, leta 1879 je šel na Brdo za notarskega namestnika, kjer je postal leto pozneje samostojni notar. Kot marljiv mož se je udeleževal narodnega življenja. Zanimali so ga vsi javni pojavi. Bavil se je s pisateljevanjem, županovanjem in politiko. A nad vse važno je za nas njegovo pisateljevanje. Do svoje prezgodnje smrti, ki ga je dohitela leta 1897 sredi dela med ljubljeno družico in dragimi otroci, ni odložil iz rok peresa.

Ze zelo zgodaj je jel pesnikovati. Vplivali so nani tedanji rodoljubni pesniki, zlasti Jenko; Fr. Levce, njegov domači učitelj, mu je vzbudil zanimanje za slovensko slovstvo. Tudi lepota prelepih domačih brd je močno vplivala na mlado, dovzetno domišljijo. Ze v peti šoli je zlagal pesmi. A stalne vrednosti te pesmi nimajo, dasi se nekatere čitajo kot narodne. Pozneje se je posvetil posebno po Jurčičevem vplivu pripovedništvu. Živel je v zelo ozkem stiku z vsemi tedaj veljavnimi možmi.

Njegove povesti so male slike iz kmetskega življenja in obširnejše povesti ali romani iz mestnega življenja. Med manjše povesti, ki so pisane z veliko natančnostjo in resničnostjo, štejemo n. pr. te-le: »Ponkrčev oče«, »Nova železnica«, »Dva adjunkta«, »Kmetška smrt«, »Kolesarjeva snubitev« itd. Za vzgled navedem vsebinsko zadnje slike.

Petdesetletni samec Rok Kobal bi rad postal načelnik gasilne straže. Ker pa ni

bil vojak, se je moral učiti komande od svojega hlapca, ki je služil cesarja in jedel komis cela tri leta. A zaželjenega cilja ni dosegel. Postal je le pribočnik. Prišel je v tiste kraje na letovišče star Rokov prijatelj s svojo hčerko. Hotel se je postaviti pred njo, da bi se morebiti začela zanj zanimati in mu podarila roko in srce. Naučil se je kolesariti. Hlapec, muhasti nagajivec, je kolo priredil tako, da zavorica ni držala. Rok je vozil po silnem klancu nizdol in prihiteh nehotih v silnem diru v gnojnico. Tako je dovršil svoj cilj in se pokazal v najfinejši uniformi svojemu prijatelju in njegovi hčerki.

Do leta 1876 smo imeli Slovenci le tri romane, ki jih je spisal Josip Jurčič, namreč »Desetega brata«, »Sosedovega sina« in »Doktorja Zobra«. Kersnik je izdal celo vrsto romanov in večjih povesti. Skoro v vseh opisuje malomestno življenje, kjer so zastopani vsi malomestni ali trški veljaki; notar in morebiti tudi odvetnik, njegov koncipijent, sodnik, adjunkt, davkar, par bogatašev in njih boljše polovice in mlade hčerke. Nastopa tudi duhovnik. Zelo priljubljena oseba je pa Kersniku vseučiliščnik. Ne bomo pripovedovali vsebine vseh romanov. Cenjeni čitatelj jih gotovo dobi v izobraževalnih društvih in uživa s slastjo njih lepoto. Znani so vsakemu omikancu: »Na Žerinjah«, »Lutrski ljudje«, »Cyklamen«, »Agitator«, »Gospod Janez«, »Testament«, »Rošlin in Vrjanko«, »Jara gospoda« in »Očetov greh«. Zadnji roman je gotovo najboljši izmed Kersnikovih del. Z globoko in pretresujočo resnico je napisano, kako je sin delal pokoro za očetov greh. Naj za vzgled povemo vsebine tega romana!

Kačonov Janez je bil sin premožnih staršev. Oče ga je prisilil, da se je poročil z neljubljeno nevesto, ko je nekaj časa prej prisegel pred sodnikom, da nezakonsko dete revne in lepe Lenčike, ki jo je zapeljal, ni njegovo. Stari Kačon je dal 60 tolarjev Lenčikemu očetu Lukcu, da je spravil hčer v mesto v službo. Mladega Kačona je grizla vest, začel je piti. Premoženje se je manjšalo, a toliko je še zmožel, da je dal svojega sina v šolo. Zvršil je modroslovne študije na Dunaju, kjer se je seznanil z odgojiteljico Slovenko. Prišel je domov, da bi zvedel kaj gotovega o njenem rojstvu, ker je bila menda nezakonsko dete Lenčike. Povedal je to očetu, ki mu je razodel, da je njegova nevesta — sestra njegova. Njegova sreča je bila pokopana. Drl je iz rodne hiše v hosto in padel v prepad, Kačon je pa umrl v tujem hlevu na gnoju.

Ze iz teh vzgledov, ki sem jih navel, čitatelj lahko sodi, kake vrste pisatelj je Kersnik. Opisuje življenje, kakršno je, veselo in žalostno in nič ne lepša, on je realist. A pri tem ne žali mehkočutečega srca in okusa, ker v vsaki povesti je globoko, resno jedro. Filozofičnih vprašanj, ki ogrevajo srce velikim pisateljem, ni poznal. A kar je napisal, je napisal z marljivostjo in vestnostjo, in to je tudi veliko.

LISTER.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(LUCIJ FLAV).

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J.

(Dalje.)

»O, potem odpotuje tudi Pavlin in lepi stotnik, ki ga imam tako rad!« vzklikne Benjamin. »Tudi od teh se moram posloviti! Prosim te, pusti me še nekaj časa tukaj!«

Jona pa naježi svoje velike obrvi in pokara neubogljivca s strogimi besedami, rekoč: »Nimam navade, otrokom navajati vzrokov, kadar jim kaj ukažem! Pa za danes naj bo! Nikakor pa ti ne dovolim, da bi se poslavljaj od poganov in Nazarencev! Le urno za menoj, sicer bo kmalu nehalo najino prijateljstvo!«

Tako ostrih besed Benjamin ni nikdar čul od svojega očeta, ki je vedno ljubeznivo postopal s svojim edincem. Zato se mali porednež urno izmuzne iz rok svojega prestrogega gospodarja in mu zakliče: »Kaj me briga tvoje prijateljstvo! Ravlina in lepega stotnika imam desetkrat rajši kakor tebe!« Razkačeni Jona hoče skočiti za dečkom, da ga siloma tira domov, ta pa mu pokaže svoje urne pete in izgine brez sledu med tamošnjo množico.

»Kdor ne uporablja šibe, sovraži svoje sinove, je pisano v knjigi pregovorov. Pa glavec, ti jo že še občutiš!« mrmra Jona sam pri sebi, ko se vrača domov brez Benjamina.

Medtem dospje četa rimskih vojakov do pristanišča in se razvrsti okrog tamošnjega templja, ki je bil posvečen morske mu bogu Neptunu. Poslanik, tribun in pa Tritonij, načelnik one ladje, ki ima odpluti v Rim, stopijo po marmornih stopnicah v notranjščino tesnega svetišča, da zažgo mogočnemu morskemu vladarju kadila in izročijo njegovim duhovnikom potrebni denar za vsakdanje daritve. Lucij, ki se je pred nekaj dnevi obotavljal darovati Jupitru, se zdaj s popolno hladnokrvnostjo klanja poganskemu maliku; tako daleč ga je privedla mamljiva želja po vladarstvu in pohlep po cesarski kroni.

Med drugimi gledalci opazuje slovesni obred tudi Pavlin, kateremu je Lucij izprosil pri poslaniku prosto vožnjo na ladji. Nikakor mu ne gre v glavo, kako more tribun, ki je kazal nekoč toliko vsprejemljivost za krščanske resnice, z mirno vestjo gledati gnusobo nespametnega malikovanja. »Gospod, ne kaznuj ga zaradi te hudobije, temveč reši njegovo dušo, ki si jo obdaril s tolikimi dobrimi lastnostmi, iz smrtne teme ostudnega poganstva!« šepeta dobri mladenič sam pri sebi.

Tu se nekdo rahlo oklene njegove roke — bil je Benjamin — rekoč: »Oho, Pavlin, čemu stojiš tukaj tako potr in žalosten? Saj vendar potuješ v Rim, kjer boš videl toliko lepih palač in gledal one zverine, ki razsajajo po amfiteatru! O, ko bi jaz smel iti tja!«

»Da, moj dragi Benjamin! Morda me ondi doleti celo sreča, da občutim ostre zobe onih krvoločnih živali. Saj veš, koliko kristjanov je dal neusmiljeni cesar razmesariti od levov, tigrov in medvedov!« odvrne Pavlin.

»In zato si tako otožen? Evzebij mi je pripovedoval, da so hiteli kristjani z veseljem in s pogumom smrti v naročje. Ako vso stvar resno premislim, dragi Pavlin, bi tudi jaz rajši šel v Rim, slednjič tudi v žrelo kakega razkačenega leva, kakor pa nočoj k strogemu rdečebraču Jonu. Le pomisli, če me ondi raztrga divja zver, gre moja duša takoj v nebesa po zasluženo plačilo! In kaj me čaka tukaj v Cezareji? Jona me nauči stradati ter me seznanj s svojo debelo gorjačo, njegova paglavca, rdečelas Ruben in neokretni Isakar, pa mi dasta čutiti moč svojih trdih pesti. Kaj ko bi poprosil lepega stotnika, da me vzame s seboj v Rim?«

»Koliko nepotrebne strahu napraviš s tako nepremišljenostjo svojemu očetu, ko se povrne z Grškega in te ne najde tukaj! In kaj poreče tvoja sestra Tamara, ki dospe čez nekaj dni v Cezarejo?« ga zavrača skrbni Pavlin. »Ne, ne, dragec moj, to svojeglavnost si le urno izbij iz glave! Pojdi domov in prosí Jona odpuščenja!«

»Ne grem odtod, dokler vidim očeto ladjo! Pa tudi tebe in lepega stotnika hočem videti odpotovati! Kaj vendar počenja v tej hišici, kjer stoji grdi mož s triroglatimi vilami?«

»Oh, zaslepljenec daruje mrtvemu maliku — to me dela ves čas tako žalostnega!«

»Saj tega vendar ne sme! Evzebij mu je pri vsaki priliki zabičeval, kako strašna pregreha je malikovanje!« vzklikne deček ves ogorčen. »Zaradi te nespametnosti ga hočem takoj strogo pokarati!«

In res, ko častniki po opravljeni daritvi zapuščajo Neptunovo svetišče ter hitijo v pripravljene čolne, se Benjamin prerije skozi vrste vojakov do Lucija in mu reče: »Prihite! sem semka, da ti podam svojo roko v slovo. Zdaj na ti je ne maram dati, ker si s svojo desnico daroval kadilo nazemnemu maliku! Kako hudo mi je, da si se tudi ti udeležil te grdobije!«

Drzni in odločni nastop mladega Juda spravi vse navzoče častnike v smeh. Lucija samega na v jako neprijetno zadrezo. Ali ni storil tega poniževalnega koraka samo iz strahu pred svojimi tovariši? Kako sramoto mu je napravil pogumni deček s svojim trdnim in zvestim prepričanjem! »Veš, prijateljček.« reče naposled Benjaminu. »Rimljani prosimo morskoga booga srečno vožnje, preden se izročimo viharnemu morju.«

»Pa menda ne veš, kako velik greh je to.« pristavi deček popolnoma resno. »Izvrstno!« zavpije šaljivi Tritonij, to vam je pristni Jud! Postati mora veliki duhovnik, če bo imelo trimasto ljudstvo še nekaj let v Jeruzalemu svoj temelj!«

»No, pa vendar, mladi rabi, ločiti se orava v miru, ko sva si bila tako dolgo obra prijatelja!« si pomaga tribun iz za-

drege. »Daj mi roko in pozdravi svojo lepo sestro!«

»Prav imaš! Ne smemo biti nespravljivi in zato te hočem imeti rad tudi v prihodnje! Tamari že sporočim tvoj pozdrav, samo tega ji ne povem, da si molil onega moža s triroglatimi vilami; oh, kako bi jo to bolelo!«

Nato prekriža Benjamin svoje roke na prsih v znak globokega spoštovanja in se zadnjikrat pokloni poslaniku in tribunu. Potem pa še enkrat urno smukne skozi gruče vojakov k Pavlinu in kranjla z njim, dokler ne pride tudi zanj čas ločitve. »Varuje naj te dobri Bog, Gospod Jezus in pa njegova sveta Mati!« se poslovja Pavlin od živahnega dečka. »Ne pozabi vsak dan goreče moliti, da te naša Cerkev kmalu sprejme s svetim krstom v svoje varno naročje! Upam, da se kmalu snideš s svojo dobro Tamaro! Potem se mi gotovo ni treba bati za tvojo nadaljno usodo! Angelj varih naj te spremlja na vseh tvojih potih!«

»Tudi tebe, dobri Pavlin! In ko prideš k svojemu stricu, ki dela tako velike čudeže, ga pozdravi tudi v mojem imenu in mu reci, da ga lepo prosim, naj s svojo molitvijo izprosi od Boga milost, da ostanemo vsi skupaj, moj oče, Tamara in jaz, vedno stanovitni v pravi veri! Zdaj pa le pojdi, da ti ne uide ladja! Dal Bog, da se kmalu vidimo!«

Milo se stori Benjaminu pri pogledu na urno odhajajoči čoln, ki pelje njegovega prijatelja iz pristanišča k veliki ladji, ki pohiti čez nekaj trenutkov z mnogoštevilnimi popotniki v daljno Italijo. Še enkrat pozdravi deček z rosnimi očmi njena bela jadra, nato se odpravi s plahim srcem in boječimi koraki na dom svojega bodočega gospodarja.

Medtem so se ravnokar odigrali na ladjinem krovu burni prizori. Z zadnjim čolnom je namreč dospel Gesij Flor, katerega je poslanik takoj izročil Luciju, da ga tira v Rim pred sodišče. Ponižani Flor se kar peni od divjega srda in togote in plane kakor besna zverina pred poslaničkom, rekoč: »Cestij Gal, to vnebovpjiočo krivico mi ob priliki drago poplačaš, še dražje pa ta smrkolin, ki me hoče posaditi na zatožno klop! Še živi Popeja Sabina in tudi moja žena je že zdavnaj na potu v Rim, da ondi primerno popiše strahopetni beg in poniževalni poraz tvojih mevžastih vojakov!«

»Nikar si ne domišljuj, da so moji vojaki bežali iz strahu pred teboj; sam sem ukazal, naj se umaknejo! Tako neznatno krdelce ni moglo užugati vse uporniške druhal, ki si jo ščuval in hujskal po jeruzalemskih ulicah! Poleg tega so odkrili duhovniki v drobovju darilnih živali znamenja strašne prihodnosti, kar jih lahko sam vprašaš! Le pomisli, brezvestna duša, kako si sam namenoma podil svoje vojake v pogubo!«

»In kdo je obsodil v betoronskem taboru onih štiristo junakov v smrt? Ha, strašljivec, da si rešil svoje urne pete, si pustil vse skupaj od sovražnikov razmesariti! In ti se drzneš očitati meni kaj nepoštenega ali sramotnega?«

»Da rešim ostalo vojsko, sem moral, četudi s krvavečim srcem, žrtvovati one vojake!« odgovori poslanik. »Toda čemu se zdaj pričkam s teboj? Operi torej svoje umazane roke pred rimsko javnostjo, da se pokaže tvoja nedolžnost v pravi luči. Kajti če živi v rimskih sodnikih le iskrica pravičnosti, prejmeš za svoja grozodejstva krvavo plačilo — in celo tvoj zadnji up, žensko krilo, za katero se skrivaš, te pusti v usodnem trenutku na cedilu! — Tritonij, dragi Lucij in vsi skupaj, želim vam prav srečno in veselo vožnjo! Varuje vas mogočni Neptun, on sam pripelje vašo ponosno ladjo v pristanišče daljne Ostije! Na svidenje!«

S temi besedami zapusti Cestij Gal odhajajočo ladjo in se vrne v Cezarejo.

Tritonij pomigne šestdeseterim sužnjem, ki držijo za ogromna vesla. Tako se zgame truplo težke ladje in reže z vedno večjo naglico sinje morske valove.

Častniki stopijo še enkrat na krov, da izrazijo svojim znancem na obrežju zadnje pozdrave.

»Glejte, kdo neki je na stehi Agripove palače? Stavim glavo, da je kraljica Berenika! In kako mahlja s svojim robcem, želeč vsem skupaj srečno pot! Pri vseh bogovih! tolike ljubeznivosti se nisem nadejal od visoke gospe!« se vzdostri Tritonij.

»Mar misliš, da pozdravlja tebe ali mene?« se zakrohoče škodoželjni Pomponij Papilij. »Zastonj se ti cedijo sline! Le vprašaj tribuna, pa ti pove, kdo je oni izvoljenec!«

Lucij skoči na konec ladje in jame vihrti svoj bliščeči meč, da vrne kraljici prijazno pozdravljenje. Papilij pa stopi k Tritoniju in mu reče s skrivnostnim glasom: »Radoveden sem, kakšne upe stavi ta prefrigana Judinja na tribuna! Stvar ni tako malenkostna, kakor misliš! Evpolem mi je zatrjeval, da sta bila nedavno pri neki egiptovski čarovnici in si nato prisegla dosmrtno zvestobo. Vidim, da ne bo napak, če si z Lucijem ostaneva dobra prijatelja; ona čarovnica baje dobro pozna prihodnost vsakega človeka.«

Uesij Flor, ki je od daleč prisluškoval temu pogovoru, pa mrmra sam pri sebi z zaničljivim smehom: »Lažnjivo ženšče naj bi bilo rajši pokazalo paglavcu krvavo bodalo, katero ga nekoč poprasne, ako me ne pusti v miru!«

(Dalje sledi.)



Lakota v Egiptu leta 1200.

Ko je preteklo pomlad primanjkovalo moče, je mnoge skrbelo, da bo prav slaba letina in bomo morali lakoto pozimi trpeti. Res je bilo celo leto bolj suho, toda vendar smo splošno lahko popolno zadovoljni. Dobro je pa, če se enkrat v resnici vidi, kake grozne posledice ima prava lakota. Tako vam hoče dames »Domoljub« popisati. Morebiti bo marsikdo Bogu bolj hvaležen za prejete dobrote.

Arabski zgodovinar Abdallatif nam sporoča v svojih znamenitostih Egipta, da

leta 1200 ni izstopila reka Nil, ki od julija do oktobra izstopi ter z blatom, ki ga prinese iz daljnih gora, pognoji ves Egipt. Zavoljo Nila da je bila ta dežela nekaj ena najbolj rodovitnih. Če pa Nil ne izstopi, kar je takrat, če ni bilo v gornjih deželah dežja, potem je Egipt puščava. V starih časih je Jožef, sin očaka Jakoba, rešil Egipt grozne nesreče, ko je napravil povsod žitnice za dobo sedmih suhih let.

Zgodovinar torej pripoveduje:

Leta 1200 se je pričelo s slabimi znamenji. Nila ni bilo. Ljudje so že obupali, da bi voda nastopila, živela so se podražila, ljudje so se začeli bati za življenje. Iz dežele so drli ljudje v mesta; mnogi so se izselili v notranjo Afriko in Palestino. Vse je bilo zmedeno. Lakota je nastopila, da je imela smrt povsod prebogatega žetev. Meseca marca se je okužil zrak z nekim strupenim plinom, na kar so sledile nalezljive, smrtno bolezn. Pri ubožnih ljudeh je bila vsaki dan hujša lakota. Ljudje so s slastjo vživali mrhovine in jedli napol segnjita trupla psov, kamel in vsakovrstno nesnago in blato. Prišlo je tako daleč, da so mnogi stariši zaklali in povžili svoje otroke. Vlada je to strogo prepovedala in odločila, da bo vsak na gromadi sežgan, komur se dokaže taka pregreha. Ta prepoved ni veliko zalegla. Sam sem videl v jerbaščku malega otroka, katerega sta spekla oče in mati, ki sta bila vsled tega sežgana. Dobil sem tudi moža, ki je zvezan ležal na tleh. Po celem telesu so mu meso ob kosteh odrezali in ga povžili. — Začetkoma je bilo vseh ljudi groza pri taki hudobiji, kmalu so se pa navadili na to jed. Skoro po celem Egiptu so bili ljudje razširjeni. Stud in pomisleki so vedno bolj izginjali. Enkrat so dobili dva mlada

fanta, ki sta svojega tovariša ubila, spekla in deloma že povžila.

Na vseh cestah, posebno pa v večjih mestih, so prežali morivci in ubijavci na svoje žrtve. Na cesti v mesto Feijum so bili vozniki, ki so ljudi vozili le za par vinarjev. Med vožnjo so navadno vsakega umorili, oropali in med sabo rop razdelili. Namestnik je te ljudi polovil in iztrebil. Toliko časa so jih bičali, da so vse povedali. Le kdor je plačal po kakšnem svetovavcu v zakladnico 10.000 dinarjev (kron) se je mogel odkupiti. (Torej že takrat prava turška pravica!) •

Ljudje so kar cepali od onemoglosti in gladu. Komaj se je bilo mogoče prestopiti, da nisi zadel ob mrtvo truplo ali videl umirajočega ali celo trop sestradanih ljudi, ki so smrti pričakovali. Le v mestu Kairo so jih prinesli vsaki dan 100 do 500 k umivalnici. (Turška vera zahteva, da se morajo vsi mrlički pred pogrebom umiti.) Tudi v ostali deželi ni bilo mretju ne konca ne kraja. Začetkom so mrtve pokopavali, potem so jih vrgli na polje, nazadnje jih pa kar pustili na cestah, v stanovanjih in delavnicah, kjer so umrli.

Na kmetih so ljudje popolnoma izumrli. Popotnik je hodil daleč okoli in ni dobil živega človeka. Hiše so bile zaprte, notri vse polno mrličev. Hiše niso imele gospodarjev, posestva ne dedičev. Velika obljudena mesta so postala tiha kakor puščave. Na stotine tkavcev in delavcev je bilo poprej v njih, zdaj leži mojster pri svojih statvah, okoli njega pa mrtva družina. Po celi deželi se razlega žalostni glas: »Glej, umrli so!« Kdor bi se hotel pečati s kmetijo, bi imel veliko truda, da bi stran spravil mrtva trupla. Volkovi in hijene so se razširili po celi deželi in se mastijo s trupli nesrečnih ljudi.

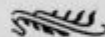
Začetkom so mrtve metali tudi v reko Nil, ker jih niso mogli pokopati. Bil sem enkrat komaj uro ob bregu reke, ko je voda mimo prinesla deset mrtvih trupel, napihnjenih, kakor mehovi. Ribiči so pravili, da jih vsaki dan voda prinese do štiri sto. Ob morskem obrežju je bil ud pri udu, truplo pri truplu. Voda je bila vsled tega popolno okužena.

Mnogi so bežali v Sirijo. Pot v to deželo je zaznamovana z brezštevilnimi mrlički, ki ležijo tam, kakor na velikem pokopališču. Zdaj se ondi gostijo ptice ujede in divje zveri. Psi, ki so spremljali ljudi, so ostali sami in vživajo meso svojih gospodarjev. Kruha so šli iskat v velikih trumah v tuje dežele in so našli smrt. Popadali so na dolgem potu onemogeli od lakote in leže ob potu kakor pečene kobilice. Vsaki dan gredo in vsaki dan umirajo.

Matere mislijo le na to, kako bi svoje novorojenčke poprej iz sveta spravile, ker jih preživeti ne morejo.

Čudno je pa, da se ljudje v svojem življenju niso nič poboljšali. Vedno hočejo streči svoji pohotnosti, kakor bi se hoteli odškodovati, ker jih bo smrt kmalu od tod poklicala. — V večjih mestih je še ostalo nekaj ljudi. Ti ne skrbijo več za drva. Saj je toliko hiš popolno praznih! Kar deske jemljejo s streh in orodje sežigajo od hiš, ki nimajo gospodarja.

Marsikdo je pri nas v pomanjkanju. Če pa primerja svojo nesrečo s to strašno šibo, se mu bo vendar zdelo, da je še v obljubljeni deželi. More se tudi pri nas kaj takega primeriti, če nam Bog odtegne svoj blagoslov. Torej moli in delaj!



Razgled po domovini.

Kmečko zavarovanje. Z Dunaja se poroča: V smislu sklepa kmečkega stanovskega shoda je poslanec dr. Ivan Šusteršič naznanil ministrskemu predsedniku Bienertu, da so se zaupniki kranjskih kmetov izrekli zoper vladni predlog in vsled tega poslanci S. L. S. ta predlog odklanjajo. — Ministrski predsednik je izjavil, da je vlada si bila od vsega početka svesta velikih težav. On sam je dvomil, da bodo kmetje hoteli prevzeti dotično vplačilo. Ako je kljub temu vlada vložila svoj predlog, storila je to zato, da je pripravila podlago za posvetovanja poslancev, ki lahko vladni predlog odklonijo, sprejmó ali premenijo. — Dr. Šusteršič je nato stopil v stik z voditeljem poljskih kmetov, poslancem Stapinskijem, in se je z njim posvetoval radi nadaljnega postopanja v tej zadevi. Poljski kmetje zavzamejo namreč v tem vprašanju podobno stališče, kakršno je bil zavzel preteklo nedeljo ljubljanski kmečki stanovski shod. — V teh razmerah ni misliti, da bi sedanji vladni predlog postal zakon. Odsek, ki se ima pečati o tem predlogu, svojih posvetovanj še niti pričel ni.

Duhovske spremembe v ljubljanski škofiji. Župnija Slap pri Vipavi je podeljena č. g.

Antonu Tabor, kuratu na Erzeliu; Kropa č. g. Valentinu Oblak, župniku v Ribnem pri Bledu. Imenovan je č. g. Engelbert Berlan, župnik v Zagradcu za soupravitelja župnije Šmihel pri Žužemberku; č. g. Alojziji Krali, kurat na Gočah za soupravitelja na Erzeliu. — Začasni pokoj je dovoljen č. g. Francišku Vilfanu, kaplanu v Postojni.

Glasbena Matica je priredila minoli teden v veliki dvorani hotela »Union« dva izborna obiskana koncerta, pri katerih se je pelo oratorij »Jezusovo rojstvo«, delo najbolj slovečega laškega skladatelja, duhovnika Perosija. Iz vseh slovenskih krajev, celo iz Dalmacije so prihiteli gostje v Ljubljano poslušat proizvajanje tega dela. Čujemo, da se namerava še enkrat prirediti koncert in sicer za ljudstvo pri znižani vstopnini.

— **Umrl je** v soboto ob 8. uri zjutraj za mrtvoudom Jožef Smolnikar, posestnik v Malem hribu župnije Zgornji Tuhinj. Bil je načelnik hranilnice in posojilnice od njenega početka sem, pred nedolгим časom večleten župan, vedno zaveden in vnet pristaš S. L. S. Daleč okoli je bil znan kot zanesljiv in točen voznik ter jako prikupljivega značaja. Rajnik je bil brat stolnega vikarija Luka Smolni-

karja, kateremu je nemila usoda v teku štirih let pobrala očeta in tri brate. Naše iskreno sožalje!

Zahvala. Veleccenjenim volivkam in volivcem, ki so nam pri volitvi v trgovsko in obrtno zbornico kljub nasprotniškemu terorizmu in spletkam oddali svoje glasove, iskrena zahvala! Kakor so oni pokazali pri volitvi svojo odločnost, tako jo bomo pokazali podpisanci v trgovski in obrtni zbornici v korist onim, ki so nam izročili zastopstvo. V Ljubljani, dne 1. februarja 1909. — Josip Hafner Tomo Pavšlar, Jernej Ložar, Ivan Kregar.

Prečitanih časopisov ne zavržite. Posodite jih tistim, ki si jih ne morejo naročiti sami. S tem bodete mnogo pripomogli k izobrazbi najširjih ljudskih mas. Zlasti naš »Domoljub« naj roma od hiše do hiše. V vsak slovenski kmečki hiši bi ga morali brati.

Sirite »Domoljub«. Liberalci se nobenega lista ne boje bolj nego »Domoljuba«. Sa vedo, da jih je popolnoma razkrinkal pred ljudstvom. Ko bi ne bilo našega lista, bi s danes liberalizem gospodoval na Kranjskem v največjo škodo našega kmeta. Voditelj liberalne stranke Hribar sam je moral priznati na zaupnem shodu 2. t. m., da je naš list po ljudno pisan. Najboljši odgovor bomo da liberalcem, ako poskrbimo, da se bo po vse

vases povzdignilo število naročnikov. Na delo!

Liberalni učitelji izdajajo nek listič, ki se imenuje »Domače ognjišče«. List za enkrat ne kaže naravnost še liberalne barve, ker hoče na ta način najti tal med ljudstvom. Kakor hitro bo imel dovolj naročnikov, bo brezdomno pričel širiti liberalizem. Zato ga nikakor ne moremo priporočati. Kar prihaja od liberalnega učiteljstva, gotovo ne bo zagovarjalo in širilo krščanske misli. Imamo pa jako lepo, umljivo in strogo v krščanskem duhu pisan list, ki podaja zlata zrna krščanskim starišem. Sliši na ime »Detoljub«. Štikrat na leto izide in stane samo 80 vinarjev. Gotovo je, da bi se s pomočjo tega lista vzgoja nežne mladine veliko bolj negovala, zato ga toplo priporočamo.

Kranjski liberalci so imeli na Svečnico zaupni shod v Ljubljani. Udeležba je bila nala. Gledali smo te ljudi, ko so odhajali iz »Mestnega Doma«, kjer so kovali naklepe, kako širiti brezverstvo med naše ljudstvo in e odtujiti Bogu in cerkvi. Bili so večinoma znani obrazi, razni škriči iz Ljubljane in naših mest, poleg tega par notranjskih oderuhov in je nekaj zaslepljenih iz Gorenjske in Dolenjske. Niti 200 jih ni bilo. Na zaupne shode S. L. S. pa prihaja cvet kranjske dežele, na isoče najboljših mož, ki se pač ne bodo dali tar tako hitro pohrustati od mlečozobih liberalcev, kakršni so dr. Žerjav, Ribnikar in Fr. Švigelj. Sklenili so napravljati po deželi hode. Prepričani smo, da bodo naši možje e poskrbeli, da ne bo zorela pšenica na deželi za kranjske liberalce.

Na Trebelnem se je ustanovilo izobraževalno društvo. Dne 31. januarja je bil ustanovni shod. Pristopilo je že 45 udov. Zanimanje je splošno. Napravili bomo godbo na violah. Godci se že vežbajo.

Državne podpore. Poljedelsko ministristvo je dovolilo za gradbo vodovoda v Zagorah 40% prispevek, dalje za uravnavo potoka Lipnica pri češnjiškem mostu v občini Ovsice tudi 40%. Deželni odbor je odredil, a se imajo tozadevna dela čimprej izvršiti.

Gasilci in veteranci pri procesijah. Ker e je zadnje čase dovoljevalo gasilcem in veterancem, da smejo biti pokriti, če se udeležujejo procesije, uvrščeni v četo pod poveljstvom, odkriti pa se morajo pri blagoslovu in pri vstopu v cerkev, in ker se je ta navada vedla že tudi v ljubljansko škofijo, naj torej stane pri tej navadi.

Za kmetijski pouk. Deželni odbor kranjski je sklenil, da priredi zopet mlekarški tečaj o vzorcu prvega, ki se je jako dobro obnesel. Vršil se bo na Vrhniki skozi pet mesecev, počenši od 15. aprila. Sprejetih bo k učencem 14 učencev, da dobe posamezni priko, se popolnoma izvežbati. Deželni odbor o sprejel v prvi vrsti Kranjce, ako se teh dovolj ne oglasi tudi druge Slovence. Dvajset učencev dobi lahko ustanove: 6 po 100 K in 6 po 100 K. — Deželni odbor se je osvetloval dalje tudi o gospodinjstvih šolah in kmečka dekleta. Ker so razni faktorji na Vrhniki z veseljem pozdravili to misel in ker zlasti g. dekan pripravljen dati staro šolo vrstom v ta namen na razpolago, bo prva šola na Vrhniki. Trajala bo eno leto. Deželni odbor, v katerem imajo sedaj večino stopniki kmeta bo skrbel, da se bo res mogo koristnega storilo zanj. Liberalci so spodovali celo vrsto let, a niso ničesar stali za kmeta. Ravnali so se po reku, katega je nekoč izustil dr. Tavčar: »klerikalcem of, liberalcem groš«. In res je kmet, ki je vedno v taboru krščanske S. L. S. doal le knofe. Sedaj se mora to spremeniti. **Krščansko delavstvo** je imelo dobro obični shod 2. t. m. v »Unionu«. Razpravljalo

je o delavskem zavarovanju in se izreklo zanj. Natančnejše poročilo o shodu prinaša delavsko glasilo »Naša Moč«.

V Trstu so dobili pretekli teden precej snega. Tržačani so se silno obveselili redkega gosta, ki jih je pa kmalu zapustil. — Tudi v Rimu je padel sneg in sicer nekaj cm. debelo. Za Rimljane je bila to še redkeja prikazen. Ves promet je zaostal po mestu; ker nimajo pripravnega orodja, da bi ga bili hitro spravili s pota. Še ministri so se šli kepat. Na tisoče meščanov je šlo na bližnji grič, odkoder so opazovali pobeljeni Rim.

Nov denar po dve kroni dobimo v kratkem. Vlada je že predložila dotično predlogo. Napravili bodó takega denarja za 50 milijonov kron.

Občinske volitve v Kropi so končane. Izvoljeni so bili: Župan g. Ignacij Ažman; svetovalci: Jurij Magušar, Franc Šolar, Anton Ažman, odborniki V. Šolar, F. Ažman, F. Varl, M. Lazar, J. Berce, M. Pogačnik, F. Hönigmann in L. Hafner.

Zagorski Čobal obsojen. V četrtek, dne 4. t. m. je bil pri c. kr. okr. sodišču v Radečah obsojen Miha Čobal na tri dni zapora in plačilo sodnih stroškov, ker je maja meseca na shodu v Radečah sramotil poslance Gostinčarja s tem, da mu je ponovno rekel lažnik.

Nova katoliška župnija. V Planini se je 1. t. m. ustanovila župnija. Kot prvi župnik je bil umeščen tamošnji provizor Franc Gartner.

Pogreša se v Ljubljani že dalj časa stotnikova žena pl. Šivichofen. Na Privozu so našli ključce, kar bi pomenjalo, da je zabredla v Ljubljano. Ribiči so jo že iskali po vodi, a brez uspeha. Ker je družini in sorodstvu žrtve nervoznosti veliko na tem, da se pogrešanka dobi, se je razpisala nagrada 100 K za onega, ki jo najde živo ali pa mrtvo.

Žalostna smrt vsled alkohola. V Gradšici so našli 2. t. m. utopljenko, v kateri so spoznali na Viču rojeno Marijo Agnola. Zadnje čase se je klatila po mestu in beračila ter vse pognala po grlu. Kakršno življenje, taka smrt, velja tudi v tem slučaju.

Smrt odpadnika. Te dni je umrl pri Mirniku v Brdih tik italijanske meje 76-letni Gustavo Clemensig, rodom Goričan. Bil je 43 let oskrbnik tamošnjih posestev bratom Benardelli iz Kormina in najzagrizenejši sovražnik Slovencev in Avstrije. Ko je bil že na smrtni postelji, poklicala je njegova obitelj duhovnika. Ko je ta stopil v sobo, je napol umirajoči svoje zadnje moči, sél v postelji ter hripavo zarezal nad duhovnikom, naj se pobere, on nima ž njim nič opraviti, češ, da duhovnik sovraži Lahe, torej tudi njega; njegova duša ne potrebuje duhovne pomoči. V sv. ji oporoki je določil, da ga v jamo ne sme spremljati duhovnik, ki nasprotuje italijanskemu stremljenju in da tudi noče biti pokopan v slovenski zemlji. Premoženje pa si je napravil s slovenskimi žulji. Kdor odpade od naroda svojega, odpade skoro vedno tudi od vere, kakor uči ta žalostni slučaj.

Volitve v mestni svet tržaški. Volitve v mestni svet, obenem deželni zbor tržaški, so napovedane za junij t. l. Dne 13. junija bo volil 4. mestni volilni razred in 2. okoličanski; 17. junija 3. mestni razred; 21. junija 2. mestni razred; 25. junija 1. mestni in 1. okoličanski. Trgovska in obrtna zbornica bo volila dne 30. junija.

Zlato poroko praznovala sta v nedeljo, dne 31. januarja posestnik Frančišek Rajar in njegova žena Ana v Dečji vasi pri Trebnjem na Dolenjskem v krogu svojih šestero otrok, izmed katerih je gospod Janko Rajar, c. kr. živinozdravnik na Krškem. Oba jubilanta sta čila in zdrava, kar naj bi ostala še dolgo po zlati poroki.

V 230 metrov globoko jamo »Omerovica« je padel osemletni sin Antona Rabotega v Kučini pri Omišu. Domači so ga videli iti proti onemu mestu in ker ga ni bilo od nikoder domu, so ga šli iskat. Na robu jame so našli jopič in na klice domačih se je začul iz globočine dečkov glas. Hiteli so po vrvi in s pomočjo sosedov se je posrečilo dečka rešiti po dolgem trudu. Bil je nekoliko prepaden, a sicer nepoškodovan. Deček pravi, da se je prekrizal, slekel jopič ter se vrgel v jamo z drugimi otroci vred, katerih on ne pozna.

Naši rojaki v tujini. Iz Amerike se nam piše: V plamenih je zgorela v Rock Springs Slovenka Frančiška Zihel, stara 22 let. Užgal se je v njeni kuhinji bencin. — V Hakett, Pa., je ubilo Slovenca Frana Kokola iz Bučke na Dolenjskem. — V Brooklynu je umrl Edvard Ožbolt. — V Black Diamondu, Wash., je umrl Slovenec Fran Semprimožnik, star 36 let. — V Braddocku, Pa., je bil v rudokopu poškodovan in je vsled tega umrl France Ueman iz Velikega Cerovca. — V Germaniji je umrl France Leben iz Dul pri Borovnici.

Kot zastopnika v odborih obrtno-nadaljevalnih sol je imenoval kranjski deželni odbor: V Šmartnem pri Litiji g. E. Drčarja, v Toplicah pri Zagorju g. J. Ranzingerja, posestnika v Zagorju.

Občinska volitev. Pri volitvi v Lahovičah pri Cerkljah na Gorenjskem je bila volitev župana. Izvoljen je bil Matija Bobnar, posestnik iz Lahovič, za župana. Janez Urh, posestnik iz Vopovljav in Janez Dežman posestnik iz Lahovič, za svetovalca.

Iz Tržiča smo prejeli dopis, v katerem se neki gospod pritožuje nad ne ravno lepim obnašanjem sina občinskega in okrajnega sluga Poljanca. Svetovali bi mladeniču, kadar pride v kako hišo, dostojnega obnašanja, kakoršno pristoja ljudem, ki hočejo biti olikani.

V Stari Oselci smo imeli jako dobro obiskan misijon, ki bo donesl obilo dobrega sadu. Hvala gospodom patrom za ves trud. — Grozno škodo nam je povzročilo ministristvo, ki je prepovedalo kuhanje sliv. Imamo že blago nakupljeno. Kaj z njim?

Kakšna je liberalna svoboda. Tudi naši slovenski liberalci povdarjajo vedno prostost in svobodo. Pri tem pa hvalijo na vso moč Francosko, kot eno najbolj svobodoljubnih držav. Znano je bralcem »Domoljuba«, kakšno prostost uživajo katoličani v najsvobodnejši Franciji, ki je vzor slovenskim liberalcem. Da so pognali redovnike iz države, zaprli cerkve in jih spremenili v framasonske lože itd. je itak znano. Toda prostost brezverske vlade gre še dalje. Z denarno globo kaznujejo tiste otroke, ki se drznejo moliti. Naravnost nečuden pa je slučaj, ki se je dogodil pred tedni na Francoskem. Petindvajset katoliških oficirjev se je udeležilo sv. maše v škofijski cerkvi v Laonu. Bili so takoj ovađeni od vladnih policajev vojnemu ministristvu. In to je postopalo z vso strogostjo proti tem junaškim možem, ki so spolnili edinole svojo versko dolžnost. Nekaj je bilo odpuščenih iz službe, druge so pa prestavili v najbolj puste kraje. To je torej toli hvalisana liberalna svoboda. Za tako se navdušujejo naši mladi in stari liberalci, ki se zopet vsiljujejo med ljudstvo. Zato kličemo: slovensko ljudstvo, proč od hinavskega liberalizma!

Društvo sv. Marte za služkinje v Ljubljani je imelo v nedeljo, 7. t. m., občni zbor. V preteklem letu ste prenočevali v društvenem domu 1202 deklet, in mnogo izmed teh po dalj časa. Ta številka dosti jasno govori o važnosti in potrebi tega društva. — Društvo se je preuredilo na podlagi spremenjenih pravil. Zagotovljen mu je miren razvoj in vesel napredek. Udina se je znižala od 6 na 3 K.

Zeleti je, da bi se mu pridružile vse ljubljanske služkinje. Ker ima po načrtu postave o starostnem zavarovanju veljati zavarovanje tudi za služkinje, bi bilo potrebno, da se tudi ta sloj ljudstva bolje organizira. Vsa v Ljubljano prihajajoča dekleta naj dušni pastirji in drugi prijatelji ljudstva opozore na društveni dom (Streliške ulice št. 2, zraven »Mestnega doma«). Zavod nikakor nima namena dekleta v mesto zvabljeni — saj že tako preveč silijo — ali jim tukaj potuho dajati, marveč, če so že enkrat tukaj, dajati jim varstva pred gmotnim oškodovanjem in moralnimi nevarnostmi. V tem okviru bo za vse dovolj prostora, za mlade in stare. Težnja društva gre za tem in mu bo ob svojem času tudi mogoče, svoj krov še razširiti, da more zadostiti vsem vedno množičim se potrebam ženskega varstva. Društveni shod je vsako zadnjo nedeljo v mesecu ob 5. popoldne. Društvenice imajo za časa brezposelnosti en mesec prosto stanovanje v hiši; nedruštvenice plačajo 20 vinarjev od noči. Oglasiti se je mogoče vsak dan in vsako uro.

Starostno zavarovanje — vladni predlog pokopan. V sled zaključenja državnoborskega zasedanja izgube vsi dotedanji vladni predlogi svojo veljavo, tako, kakor da sploh ne bi nikdar bili vloženi. **Vladni predlog o starostnem zavarovanju je torej pokopan**, t. j. dotični predlog nima nobene veljave več. — Vlada ima le še pravico, da vloži nov predlog, kadar se državni zbor znova snide. Če in kako, se bo to zgodilo, je pa zelo dvomljivo.

Birmovanje in kanonična vizitacija bo letos v vseh župnijah dekanij Vipava, Trnovo, Postojna, Moravče in v nekaterih župnijah dekanij Idrija, Radovljica in ljubljanska okolica. — Meseca aprila: Trnovo v soboto in nedeljo 17. in 18. aprila. Harije v ponedeljek 19. aprila. Podkraj v petek 23. aprila. Col v soboto 24. aprila. Vipava v nedeljo 25. aprila. Vrhpolje v ponedeljek 26. aprila. Budanje v torek 27. aprila. Slap v sredo 28. aprila; obisk šole v Ložah. Goče v četrtek 29. aprila; obisk šole na Erzeltu. Planina v petek 30. aprila. — Meseca majnika: Ustje v soboto 1. maja. Šturije v nedeljo 2. maja. Podraga v ponedeljek 3. maja. Št. Vid v torek 4. maja. Vrabče v sredo 5. maja. Lozice v četrtek 6. maja. Razdrto v petek 7. maja. Senožče v soboto in nedeljo 8. in 9. maja. Vreme v ponedeljek 10. maja. Suhorje v torek 11. maja. Prem v sredo 12. maja. Košana v četrtek 13. maja. Zagorje v petek 14. maja. Knežak v soboto in nedeljo 15. in 16. maja. Hrenovice v četrtek 20. maja. Slavina v petek 21. maja. Postojna v soboto in nedeljo 22. in 23. maja. Studeno v ponedeljek 24. maja. — Meseca junija: Moravče v soboto in nedeljo 5. in 6. junija. Ihan v ponedeljek 7. junija. Dol v torek 8. junija. Sv. Helena v sredo 9. junija. Tomišelj v ponedeljek 14. junija. Želimlje v torek 15. junija. Brdo v četrtek in petek 17. in 18. junija. Peče v soboto 19. junija. Romanje k sv. Valentinu v nedeljo 20. junija. Krašnja v ponedeljek 21. junija. Zlatopolje v torek 22. junija. Blagovica v sredo 23. junija. Češnjice v četrtek 24. junija. Sv. Ožbald v petek 25. junija. Št. Gotard v soboto 26. junija. Čemšenik v nedeljo 27. junija. Kolovrat v ponedeljek 28. junija. Vače v torek 29. junija. Sv. gora v

sredo 30. junija. — Meseca julija: Begunje v soboto in nedeljo 3. in 4. julija. Mošnje v ponedeljek 5. julija. Dobrava v sredo 7. julija. Kamnagorica v nedeljo 11. julija. Idrija v soboto in nedeljo 17. in 18. julija. Hotedršica v ponedeljek 18. julija. — Kier bo prihod v župnijo v drugem, kakor na določenem času, se bo pravočasno naznailo.

Naročnikom »Pasjeglavcev«! Naše ukaželjno ljudstvo je z velikim veseljem poseglo po zgodovinski povesti »Pasjeglavci«, ki opisuje kmečki punt na Češkem.

Kdor je »Pasjeglavce« dobil na ogled, naj nam pošlje takoj tisto kronico (1 K), kolikor stanejo. Saj je zanimiva povest, ki je obenem poučna, tega majhnega denarja pač vredna!

Če je kdo položnico, ki je bila v knjigi priložena, izgubil ali založil, naj nam denar pošlje po nakaznici.

Marsikateri je mogoče dobil dva izvoda. Ta naj, če le more, drugi izvod komu proda in nam tudi za tega pošlje denar na svoje ime.

Tisti, ki knjige sploh noče sprejeti, naj jo ali komu drugemu proda in nam na svoje ime pošlje denar, oziroma, če tega ne more ali noče, knjigo takoj vrne.

»KATOLIŠKA BUKVARNA« V LJUBLJANI.

Gorenjske novice.

Bohinjske novice.

g **Nov zvon.** Leta 1851 vžil je tovarnar Samassa še za staro prvotno cerkev nov zvon s težo 1696 kilogramov ali 30 starih centov in 30 funtov. Zvon je imel nizek, lepo doneč glas — oktavo h. — Božjo čast je slavil komaj 56 let; torej starosti ni dočakal. Prvo nedeljo po rožnovenski začutili smo, ko je vabil k prvi sv. maši, da je zgubil svoj prvotni — mogočni glas. Pel je tako zamolklo, hripavo — žalostno! Uverjeni smo bili — ponesrečil, razpočil je. Poklicani Samassov uradnik je takoj zagledal lasu podobno razpoklino od spodnjega roba proti sredini. Kaj smo hoteli? Izročili smo bolnika v operacijo gosp. Samassi. — Dne 16. decembra minolega leta je bil vnovič prelit. Da je dobil prejšnji nizki glas h in da se ni zopet bač razpokline, priliči so mu skoraj 11 centov količine bronca. Sedaj torej tehta 2270,50 kg ali skoraj 41 starih centov. Na Gorenjskem se torej smelo všteva med največje zvonove. Delo se je izborno posrečilo. Saj pa je tudi zvonarska tehnika mnogo napredovala. Novi zvon je pač ponos bistriške župnije! Po premeru na robu je za 10 centimetrov širši in približno toliko višji. Napis in podoba so prvotne. Dodano je le, da je bil prelit v letu trojnega jubileja: 50-letnice Brezmadežnega Spočetja Matere božje, 50-letnice papeža Pija X. in 60-letnice cesarja Franca Jožefa. Tudi nosi napis knezoškofa Antona Bonaventure Jegliča in domačega župnika J. Pibra. — Omenim naj še, da so Bistričani in prebivalci iz bližnjih sosednih vasi prav slovesno spremili novi zvon do cerkve, ko je dospel na štacijo. Dekleta so spletla vence, in med slovesnim zvonjenjem starih zvonov peljali so novi zvon do cerkve. Gosp. tesarski mojster J. Verhovnik je zares mojstrsko izvršil v svoniku stojalo za zvonove. Bili so previsoko — skoraj popolnoma pod obokom obešeni. Glasovi zvonov niso mogli skozi line — v prsto naravo po dolini, temveč zgubili so se v zidovju. Konstrukcijo je prenovil Verhovnik in zvonove znižal nad

80 cm pod prejšnje tramove. Sedaj je zvonjenje mogočno!

g **»Bohinjski orel«**, telovadni odsek, ustanovili smo 17. januarja. Naši vrli mladeniči so se z veseljem in navdušenjem vpisali. Gosp. Maks Zen z Jesenic vadi jih vsako nedeljo. Navdušenje in zanimanje je čimdalje večje. Seveda nasprotnikom ni všeč zavednost naših pravih bohinjskih fantov. Že naprej smo vedeli in tudi povedali, da bo naš orel zlezel sokola. Bomo videli kateri bo višje zletel, ali orel ali sokol. Orel je gospodar po planinah in gorah. Tako tudi bo! Telovadni odsek je del katoliškega izobraževalnega društva.

g **Novo veliko pilo (žago)** zgradil bo verski zaklad na onem prostoru blizu gradu, kjer je toliko let kranjska industrijska družba imela tovarno za železo. Za časa grajenja železnice se je vodna moč uporabljala za elektriko, s katero so vrtali predor. V proračunu je za to pilo postavljenih 25.000 kron. Z delom pričnejo že spomladi.

g **Gozdno oskrbništvo** se bo iz Radoljice na Bistrico v lastni grad preselilo. Morda še to leto.

g **Novo pot** čez Nemški Rovt na Ilovico bodo pričeli še letos graditi.

g **Zimski gostje.** Vsako nedeljo prihaja mnogo gostov iz Trsta in Gorice gledat našo zimsko naravno lepoto v Bohinju. Minolo nedeljo se jih je veliko peljalo s sankami k jezeru. Uže nad 14 dni je zamrznjeno. Tudi sankajo pridno. Saj je sankališče v Bohinju jedno najbolj modernih. Če se kdo malo opraska, je to le znamenje, da se za šport zanima. No, hudega pa ni!

g **Tri leta staro jabolko** (sad) hrani na večji Jakob Ravnik, sedlar na Bistrici. Jabolko je sveže in ima še prijetno vonjavo, dasi je precej nagubano. Shrani je nad usnjem. Morda je tudi usnje vzrok, da se toliko časa vzdrži.

Bohinjska Srednja vas.

g **Igra »Ljudmila«** 2. februarja je prav dobro uspela. Vse igravke brez izjeme so se živo zamislile v svoje nekatere zelo težke vloge. Dvorana v novem »Občinskem domu« je bila natlačeno polna. — Kakor čujemo, nam nameravajo prirediti na pustno nedeljo fantje telovadnega odseka prijetno zabavo. V telovadnem odseku je vpisanih 57 fantov. Po malem smo pričeli že s telovadbo. Prve ovire so premagane in fantje dobivajo vedno več poguma. Zraven se vedno kaj pogovorimo. Vsi udje telovadnega odseka so sklenili, da se ne bodo udeležili nobenih nespodobnih predpustnih prireditev, plesov, maskerad in podobnih stvari, ampak da bodo ta čas tem pridnejše delali v svojem društvu in poskrbeli sebi in vsem pametnim ljudem zabavo v svojem odseku. Tako je prav, fantje, — predpust šemam in norcem! — Naraščaj, to je mlajši fantje telovadci, pridete kmalu na vrsto. Telovadili boste posebej. — Konec januarja je pritisnil nekoliko mraz. Največ ga je bilo 19 stopinj C., dočim so ga imeli v Bistrici ob istem času 22 stopinj C. — Po bregovih je sneg že izginil. Čez dan imamo že toplo sonce. — Pošto, posebno časopisje, nam odpelje vlak še vedno parkrat na teden preje v Trst ali kam, da jih dobimo večkrat šele čez dva dni. Skrajni čas je že, da bi bil enkrat red!

Iz Polhovega Gradca.

Reklame potrebuje danes vsako novo podjetje. Vsaka nova gostilna se priporoča, še celo stara prodajalna, pa še kako! Če priporočamo našo mlekarino, to nikomur ne jemlje dobička. Najprej dokaži, če ne poročamo resnice! »Prijatelji« ljudstva smejo nemoteno slepariti, vodo kaliti in v kalnem ribariti, se bomo vendar smeli tudi mi vsaj braniti zoper zavratne napade in moč laži!

Več odkritosti bi pričakovali od marsikoga. Dobi pa naj tudi vsak priliko, da pove iz oči v oči, kar misli! Krasna je misel in splošno ugaja ljudem, da je naše izobraževalno društvo začelo prirejati poudarna predavanja o kmetijstvu. Vendar je pa želeti, naj bo konec predavanja prost razgovor, da na lici mesta vsak še kaj dostavi ali vpraša, da ne bo ostal na nejasnem in zavijal. Če se n. pr. v predavanju med drugim omeni razni drugi, še s tem daleč ni rečeno, da je bilo govorniku naročeno, naj o tem govori. Zadruga v obliki konsumnega društva pri nas potrebuje mnogo toliko kot petega kolesa pri vozu, saj imamo tri dobre prodajalne. Pri nas je treba, da kmet to in ono dobro proda; če ima denar, bo lahko kupoval, kjer bo sam hotel.

V najlepšem soglasju se je vršil dne 24. m. m. redni letni občni zbor naše mlekarne. Povabljeni so bili vsi člani, smeli bi priti tudi nasprotniki, vsakemu je bilo priložno povedati, kar ima na srcu. Nove odbornike so si izbrali in soglasno izvolili člani sami. Preteklo leto je napravila mlekarica 96 kron izgube. Zakaj? Ker je izdelovala surovo maslo. Iz 100 litrov mleka (pa ga vedno še toliko ni bilo na dan), se napravi 4 kg surovega masla, ki se je po odbitih stroških za pošiljanje prodalo kilogram okroglo po 2 K 60 vin., za 10 K 40 v. Za mleko se je liter po 11 vinarjev plačalo 11 K, torej 60 vinarjev več. Iz dotičnega posnetega mleka se je naredilo okoli 7 kg domačega sira. Če se je sir sploh prodati mogel, smo ga dajali v Ljubljano postavljenega povprečno kilogram po 30 vinarjev, smo torej za sir prejeli največ 2 K 10 vin., tedaj nam je ostalo za upravne stroške na dan 1 K 80 vin., ki se seveda niso pokrili. Če bi bilo mleka dnevno 300 litrov, bi imeli premalo prostora, posode in delavnih moči. Kdor je zoper odpošiljanje mleka, je neveden, a nevednost je najdražja reč v deželi. Novim članom se z naprej nudi trdnjša opora, ker se je po novih pravih sprejela petletna zaveza. Tudi navzoči mlekarji nadzornik gospod Legvart je podarjal, da država je tako podjetje izdatneje podpira, ki stoji na trdni podlagi. Zatrjeval nam je, da si bomo pri večji množini mleka z državnim podporo in čistim dobičkom v kakem po drugem letu pokrili vse stroške. Ko rezervni zaklad doseže gotovo višino, postanejo deleži brezpomembni in čisti dohodek se koncem leta sorazmerno razdeli med vse članke ali pa se zbira za lastno poslojje, kakor bo že zahteval občni zbor.

Prvo besedo pri mlekarici ima občni zbor. Za njim po veljavi pride nadzorstvo, ki mora paziti, da člani ne trpe škode itd. Člani nadzorstva so: veleč. g. župnik Ivan Čebašek, g. nadučitelj Janko Čepon, Pavel Božnar, Fr. Kopač, Blaž Dolenc in Anton Koprivec. V načelstvu so poleg načelnika sledeči posestniki: podnačelnik Matej Kovač, tajnik Anton Grašič, njegov namestnik Val. Laznik, blagajnik Lovro Založnik in njegov namestnik Val. Koritnik. Vsi ti delajo brezplačno za mlekarico. Nenadomestljiv pa ni noben član načelstva, tudi načelnik ne, le nadomesti se še lahko s sposobnejšim. Ko je vodotoč izkopan, tedaj voda sama teče.

Slabega sadja se ose in sršeni ne lotijo. Dokler je naša mlekarica res poginjala, so jo pripravljali nekateri, ki je danes ne morejo ljudem privoščiti. Sedaj pa, ko ima že več nego dvakrat toliko članov, ko se dobro stroški pokrivajo, ko se nad 600 K mesečno za mleko več izplača, ko smo z ledom založeni itd., sploh, ko se nam odpira lepa prihodnost, sedaj pa delajo take šleve, da so pred sodiščem varni, z vso zvijačo zahrbtno zoper mlekarico. Da bi se množina mleka ne povzdignila in torej stari udje slabše izhajali, treba varati ljudstvo, da ne pristopa. Starih članov ni ško-

da, le novi se tem farizejem »smilijo«. Kaj ne, ljudstvo mora ostati nevedno, mali kmet ne sme priti v tak položaj, da si izboljša živino-rejo kar iz korenine, to boli nevoščljivo srce. Zaradi mlekarne nihče nič ne trpi. Predno je začela mlekarica poslovati, so pri nekaterih hišah prodajali mleko liter po 14 vinarjev, kjer so ga pred štirimi leti po 12 vinarjev, ga danes še tudi. Če bi ga kdo zaradi nas moral dražje plačevati, mu ga radi odstopimo liter po 12 vinarjev. Bežite no! Bližnji posestniki že mlekarico dobro poznajo, zato pa oddali obdelujete. Seljanom je nekdo od tu lagal, da mora plačati vsak član za oni mesec, ko ne more nositi mleka, 10 kron globe. Odgovora ni vreden.

Brezzobe rojenice so stale nekaj ob zibelki naše posojilnice ter ji že v kali žezele in prorokovale pogin. Dosegle so nasprotno: posojilnica lepo napreduje in veliko koristi. Tudi mlekarica bo še prišla prej ali slej na 1000 litrov dnevno. Le pogum! Još Hrvatska ni propala!

Iz ljubljanske okolice.

Sostro. Danes pa nekaj pasjega. »Domoljub« je zadnjič poročal, da sta se v Sostrem primerila dva nova slučaja pasje stekline. To pa ni mogoče, ker po vsem Sostrem že več tednov nimamo nobenega psa. Zakaj pa to? Pred Božičem sta res stekla dva psa, pa sta bila hitro ubita. Živinozdravnik je nato preiskaval pse, in kar je bilo količkej sumljivega, je pobral konjederec. Potem je bil že več tednov mir, o kakih steklini ni bilo nič slišati. Kar pride glavarstvu na misel, da bi nekako po Herodovo praznovalo božične praznike. Znošilo se je, ne sicer kakor Herod, nad nedolžnimi otroci, — pač pa nad ubogimi psi. Ukazalo je, naj se pobijejo vsi psi brez izjeme po Sostrem in Sadinji vasi. Konjederec in orožniki so hodili od hiše do hiše, snemali pse iz verig, jih po sili jemali iz privatnih stanovanj, pse, popolnoma zdrave, ki niso prišli z nobenim drugim v dotiko in nikdar šli na prosto brez nagobčnika in zraven še zanesljivega spremstva. Pri naših višjih je res vse mogoče. V Ljubljani streljajo ljudi, po deželi pse, povsod pa kozle. Ogorčenje nad takim barbarstvom je nepopisno. Oškodovani gospodarji nameravajo tožiti glavarstvo za odškodnino, ker jih je več, ki lahko dokažejo, da so bili psi popolnoma zdravi, vedno na verigi, ako pa prosti, pa nikdar brez nagobčnika, in niso prišli z nobenim sumljivim psom v dotiko. — Tudi kmetu mora poiti že enkrat potrpežljivost, ako ne sliši drugega kakor: potrpi, plačaj, pa molči!

Sv. Helena. V noči od 28. na 29. januarja je lisica pomorila osem kokoši in petelina posestniku Jerneju Vagaja v Dolini. Ker drugie ni mogla do njih, je strgala slannato streho, ki je bila še v precej dobrem stanju. Odnese ni nobene, samo trem je snedla glave, potem pa jih zložila na kup. Sosedu je pred nekaj tedni ravno tako naredila. Posestniku Janezu Sustar je tudi spulila streho, nekaj živali pomorila, nekaj tudi odnesla. Ta žival vedno dela škodo podnevi in ponoči. Oseba, katera ima lov v najemu, ima dolžnost to škodo povrniti. — Bolezen škrlatinka še vedno gospodarji pri nas. Mnogo otrok je že spravila pod zemljo. Najraje pobira deklice šolarice od 10. do 15. leta. Šola je sedaj zaprta.

Iz Preske. Na občnem zboru dne 31. januarja smo imeli v svoji sredi kot govornika gosp. profesorja in deželnega odbornika Jarca, ki nam je prav temeljito obrazložil več važnih stvari v korist delavstva, za kar se gospodu prav toplo zahvaljujemo in prosimo, naj nas še večkrat obišče. Po shodu smo pa imeli občni zbor katoliškega delavskega društva. Tu smo slišali, kako je delovalo društvo

v letu 1908. Gospod predsednik je delavce opominjal, naj se vpišejo v društvo, kakor so med stavko obljubili. Tajnik nam je govoril o društvenem delovanju. Imeli smo devet shodov, na katerih so predavali sledeči gospodje: državna poslanca dr. Šusteršič in Gostinčar, Moškerc in Jeriha, Kalan in Čebulj. Odborovih sej smo imeli 10 in tri sestanke. Štrajkarskih shodov smo imeli okrog 50, Veselice smo imeli tri in eno ponovljeno. In te skupaj z »Izobraževalnim društvom«. Igrale so se sledeče dramske predstave: »Črevljari«, »Lurška pastirica« in »Vaški skopuh« in pa »Zaklad« so igrali ljubljanski igralci. Imeli smo tudi štiri izlete z zastavo na Šmarno goro, v Mekinje, v Škofjo Loko in v Ljubljano. Nadalje smo odposlali tudi na Dunaj na glavno ravnateljstvo Leikamovih popirnic dve prošnji za izboljšanje plač. Nekaj smo tudi dosegli, seveda ne toliko, da bi bilo delavstvo zadovoljno. In to je bil glavni povod stavki, ki je trajala 76 dni. Iz poročila blagajnika smo razvideli, da je društvo tudi napredovalo v premoženju nekaj nad 100 kron, kar je veliko pri tako malem številu; redno plačujočih članov ni bilo več kot 135. Sicer je članov vpisanih nad 200, pa je nekaj bolj mrzlih. Upamo pa, da bodo zanaprej vsi redno plačevali tistih 60 vinarjev mesečne članarine in pristopili tudi novi člani. Nato se je volil odbor društva, v katerega so bili soglasno izvoljeni sledeči člani in članice društva: Predsednik g. župnik in duhovni svetnik Ivan Brenc; prvi podpredsednik Jožef Bečon; drugi podpredsednik Janez Jamnik; tajnik Franc Zajc; prvi namestnik Andrej Škof; drugi namestnik Franc Kocijančič; blagajnik Franc Novine; namestnik Janez Bizant; računski preglednik Matevž Oblak; namestnik Jožef Zerovnik. Nadzorni odbor: Franc Babnik, Franc Tekovnik, Janez Detela, Jera Levstik, Jera Luštrik. Razsodišče: Janez Kužaj, Jožef Narobe, Franc Petercel. Odbor: Mihael Logar, Matevž Merjasec, Janez Dolinar, Jerica Cvainar in Barba Hribar. — Za vas, odborniki in odbornice, je častna naloga, da delate med svojimi tovariši in tovarišicami na to, da se bodo vsi v društvo vpisali.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g V Cerkljah na Gorenjskem se je ustanovila živinorejska zadruga. Bila je že vpisana v zadrugi register pri c. kr. sodišču v Ljubljani. Potrebna je bila živinorejska zadruga, da se povzdigne plemenska živina. Prav bodo prišla poučna predavanja, katera je sklenil deželni odbor v mesecu svečanu prirediti v Cerkljah. Takrat se bode pojasnil pomen živinorejske zadruge, katere se kmetje povsod oklepajo, kjer jo imajo. Podrobnosti bode poročal »Domoljub«.

g Iz tuhinjske doline. Volitve za trgovsko zbornico so celo našo mirno dolino vznemirile. Mi smo seveda v veliki večini oddali glasove za neodvisne kandidate, če tudi so nas vedno nadlegovali liberalni in socialno-demokratični agitatorji. Zlasti socialni demokrat Logar iz Kamnika, uslužbenec c. kr. smodnišnice, se je dan za dnevom s fjakerm vozil v Tuhin in nadlegoval kar s silo in zmerjanjem naše volivce. Čudno se nam zdi, da c. kr. smodnišnica pripusti tako agitiranje.

g Iz Zabcice. V naši sosesčini pri Svetem Duhu je v petek zvečer zgorela Toncova bajta in v njej 80 let stara ženica Maruša, ki je bila nedavno prej na smrt prevedena. Kakor bi bila slutila smrt, je tisti dan pred nesrečnim večerom pravila, da bo nočjo umrla in je po liši z blagoslovljeno vodo opetovano škropila. Nesrečnica je bila v ponedeljek pokopana. Ogenj je uničil tudi nekaj denarja. Rešiti ni bilo mogoče nič. — Naše izobraževalno društvo šteje že 92 članov in članic. Pa bi jih

štelo lahko še več, če bi fantje le tistega obilnega denarja, ki ga ob priliki porok od ženinov dobé, ne zapravili, ampak za vpis v društvo obrnili. — Pri Mohorjevi družbi bo letošnje ozir števila udov nekoliko, če tudi ne mnogo, nazadovali. Razum enega dosmrtnega uda ni pri nas noben fant vanjo vpisan. Izobraževalno društvo se je vsled soglasnega odborovega sklepa vpisalo v družbo kot dosmrtni ud. — Število posameznih naročnikov »Domoljuba« je letos zopet narastlo; pod skupnim zavijkom dobivamo pa par iztisov manj od lani. — Snega in mraza imamo prav dovolj. Pred nekoliko dnevi je toplomer kazal na prostem — 19 stopinj R. — V najhujših zimskih mesecih, ko ljudje navadno najbolj bolehalo in mró, ni pri nas nobenega slučajja smrti. Kmalu bo že tri mesece, kar ni nihče umrl. — Porok bo pa letos pred pustom več ali vsaj toliko, kot lani celo leto. Kar pa ni z lepa kje; skoraj sama »zlahta« se jemlje. Zato je pa pri nas vse križem »požlahtano«.

g Tudi iz Stranj se nam piše, da je socialni demokrat Logar pehal se za glasovničami in celo v nočnih urah niso imeli pred njim miru volivci. Ali je c. kr. smodnišnica vzgojevališče socialno-demokratskih agitatorjev? Zdi se nam, da gospodu oberstu v smodnišnici marsikaj ni znano, kar delajo njegovi uslužbenci, ker tega si vendar ne moremo misliti, da bi on podpiral socialno-demokratsko agitacijo, katero s tako vnemo razvija Logar.

g Iz Poljan nad Skofjo Loko. V predzadnji »Domoljubovi« številki smo čitali, da se je na Trati ustanovil mešan pevski zbor na svobodomiselnih, protiverski podlagi. Poljanci smo imeli to čast, da smo ga menda prvi slišali. — Dne 31. januarja je priredila tukajšnja požarna bramba običajno veselico, pri kateri je bil seveda tudi ples. Nekateri mislijo, da se brez plesa sploh ne dá ničesar narediti. Veselica je privabila mnogo domačega in tujega občinstva in tudi novi tratarski zbor se je čutil poklicanega, da se pokaže prvič v javnosti. Ne trdimo, da je bil njegov prvi namen, da pokaže svoje pevske sile; mogoče, da ga je ples bolj vlekel; vsekakor pa je bilo oboje trdno združeno. Slovenski znaki in svobodomiselnih prsih, kakor se sploh spodobi imenitnemu zboru, njegovo včasih ne preveč olikano vedenje in morda še kaj drugega, je obrnilo nase precej pozornosti. — »Kdo so ti?« — »Novi pevski zbor s Trate!« se je vpraševalo in odgovarjalo. Vse je pričakovalo, da bode razočarano pri prvi pesmi. In res! Tako čistih, nežnih, angeljskih glasov še nismo kmalu slišali. Veste kaj, če tudi nismo Poljanci ravno bogve kaj muzikalični, vendar za naša ušesa ni bilo. Takih glasov v Poljanah ne potrebujemo, imamo pa že sami boljše. Sploh pa, če misli kdo ustanoviti kakšen pevski zbor, se mora gotovo ozreti najprej po pevcih, da so zastopani vsaj vsi glasovi. A novemu tratarskemu pevovodji se to pač ni posrečilo. Višine skoro nobene, nižina pa hrešči. Veste tedaj, da se ob takih glasovih ne moremo naslajati. Pa kaj hočemo; volja je morda dobra, družega pa ni nič. Tratarci! Prav nič vas ne zavidamo radi novega zbora. Prepričani pa ste lahko, da ne bode vaš svobodomiselnih zbor niti vam niti sam sebi vil lavorjevih vencev. Za predpust je dober.

V nedeljo, 14. t. m., je občni zbor čebelarske podružnice v Gorjah ob 3. uri popoldne v prostorih bralnega društva. Isti dan ob 11. dopoldne pa občni zbor čebelarske podružnice za radovljiški okraj v šoli v Radovljici. Na obeh shodih bo predaval zastopnik osrednjega čebelarskega društva o čebelarski zadrugi in o eksportnem panju.

g Iz Žabnlce. Težko pričakovano živinsko krmno iz državne podpore bomo, če vsa zna-

menja ne varajo, naposled vendarle dobili, če tudi ne v zaželeni meri. Hvaležni moramo biti vsem, ki so nam v tej zadevi kakorkoli pomagali. Potreba je bila skrajna. Da je le kaj, kakšno je, se letos ne vpraša. — Pri Mohorjevi družbi pa ozir števila udov nismo nazadovali, kakor je kazalo, ampak smo še za tri ude napredovali. Še boljše tako! — V izobraževalnem društvu je bilo v nedeljo predavanje. Predaval je predsednik o predmetu: Cerkev ter znanost in umetnost. — Po hudem mrazu je nastopilo milejše vreme. Da bi le ne bilo nezdravo! — Ošpice imajo otroci po posameznih hišah. Slučaji pa niso epidemični.

g Izobraževalno društvo v Mekinjah bo priredilo dne 14. svečana ob pol 4. popoldne predpustno veselico s tem-le vspešdom; 1. Bosiljevac: »Dobre volje«, polka. 2. »Ciganski ples«, valček. 3. Niko Loboda: »Venec slovenski narodnih pesmi«, udarja tamburaški zbor »Planinka«. 4. Hribar: »Peklenšček potepenšček«, deklamacija. 5. »Repoštev, duh v Krkonoskih gorah« ali »Vsega je enkrat konec«, čarobna burka v petih slikah, poslovenil Iv. R. — Pridite vsi, ki želite poštenega razvedrila ter se hočete do dobrega nasmejati! Igra je polna humorja ter mora vsakogar — tudi pusteža — pripraviti do dobre volje. Igra ima pa objednem tudi podučno jedro.

Dve občini, ki si znata pomagati, sta Homec in Šmarca v kamniškem okraju, kjer za tekoče leto ni nič občinskega naklada na zemljiški davek, ker se je lani pokazalo, da ga more v navadnih razmerah nadomestiti občinska priklada na žganje in pivo.

g Odbor Katol. sloven. izobraževalnega društva na Brdu vabi tem potom vse svoje člane in članice, prijatelje k obletnici tega društva, ki se vrši v nedeljo, dne 14. februarja 1909 ob 3. uri popoldne v prostorih župnišča. Več je razvidno iz vabila samega.



Dolenjske novice.

Belokranjske novice.

d Občinska volitev na Radovici se je vršila 4. februarja in je pokazala, da se ljudje zelo zanimajo zanj, ker so se je moške mnogoštevilno udeležili, dasi ni bilo nobenega boja z liberalci, ker razum dveh ali treh te vrste ljudi ni pri nas. To je hvale vredno, da se moške za občino tako zanimajo. Da so izvoljeni samo pristaši S. L. S. ni menda treba niti omenjati.

d Hranilnica in posojilnica na Radovici izvrstno deluje. Črez 120 tisoč kron prometa je imela lansko leto in letos že samo v mesecu januarju okrog 25 tisoč kron. Ljudje so se je s popolnim zaupanjem oklenili, in ko vidijo uspehe, pa še toliko bolj. Le tako složno dalje!

d Pod sani je padla neka deklica iz radoviške fare, ko so drva vozili iz gozda in jej je nogo precej poškodovano. Previdnosti je treba povsod!

d Dve-toletnico bo obhajala letos dne 14. februarja podružna cerkev v Slamni vasi pri Metliki, odkar se je postavil v njej altar sv. Valentina, velikega priprošnjika zoper padečne bolezni. Vsako leto je ta dan prihajalo veliko število čestilcev sv. Valentina v to prijazno cerkvico prosit sebi in drugim ljubeza zdravja ali pa se za sprejeto zdravje zahvalit. Videl si ljudi celo iz oddaljenih župnij. Gotovo bo letos verno naše ljudstvo še bolj mnogoštevilno prišlo, ker bo Slamna vas na čast sv. Valentinu dvestoletnico še posebno slovesno obhajala. Če bo le mogoče, boste ta dan pri sv. Valentinu tudi dve sv. maši. Sveti

Valentin ima ključ do korenin, posebno pa še ključ do zdravilnih korenin.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Gabrje. Lansko poletje so prišli gospod župnik v naso vas obhajati nekega bolnika. Ko se vračajoči ustavijo sredi vasi in poslušajo vpitje, ki se je razleglo za neko hišo, zakriči Jernej Končar, po domače Tolkočev, nad njimi: »Hudič črn, naprej pojdi, če ne, jo bodeš dobil po piskru!« Radi te surovosti in podivjanosti je bila obravnava pri deželnem sodišču v Ljubljani dne 30. januarja t. l., pri kateri je bil Jernej Končar obsojen na 14 dni strogega zavora. Neko enajstletno deklico, Marijo Anžur, po domače Jurkovo, ki ga je skušala zagovarjati, češ, da je res spregovoril omenjene žaljive besede, ki so pa veljale le črnemu psu, ki je ležal sredi pota, dasiravno ni v celi vasi nobenega črnega psa, je predsednik sodnega dvora dobro oštel, rekoč: »Sram te bodi, ki si še tako mlada, pa znaš že tako lagati!« — Zvedeli smo tudi, da je deželno sodišče Tolkačevega in Lanišarjevega obsodilo v strogi zapor radi nesporobnega obnašanja v cerkvi. — Prav hvaležni smo g. župniku, da so sedaj dali napraviti železna vrata pri stopnicah, držečih na kor, da fantalini ne bodo mogli več posedati po stopnicah ter z govorjenjem, smejanjem, čikanjem in pljuvanjem onečaščati najsvetejši kraj. Tudi prosimo g. župnika, da naj vztrajajo v svojem odločnem nastopu proti raznim nelepih razvadam v tukajšnji župniji in naj vsak tak slučaj naznanijo višji oblasti, da bomo vsaj v cerkvi imeli enkrat mir!

d Iz Višnjegore. Mestni občinski odbor v Višnjigori je dne 24. prosinca t. l. sprejel v izvanredni seji na predlog g. župana Antona Perko-ta resolucijo za slovensko vseučilišče v Ljubljani; protestiral je tudi proti laški univerzi v Trstu. Enako resolucijo je tudi isti dan sprejela sosedna občina Draga. Želeti je, da bi občinski odbori slovenskih občin sledili temu zgledu. Naši poslanci imajo potem veliko lažje stališče v tej zadevi, če se zamorejo sklicevati na ljudske želje. Občinski zastopi, na noge v tem tako vitalnem vprašanju za Slovence! — Glede novice v zadnji številki »Domoljuba« poročamo dodatno, da je bil pri sodni obravnavi dne 1. svečana tek. l. eden omenjenih rokodelcev obsojen na tri tedne zavora zaradi telesne poškodbe proti nekemu našemu pristašu. Obsojenec je vsega obžalovanja vreden, ker vemo, da ni iz lastnega nagiba povzročil omenjene telesne poškodbe, pač pa gre vsa graja tistim zahrbtnim hujskačem, koji ga imajo za slepo orožje ker se sami gramujejo vsled poraza s svojo jezo na dan. Žalostno res, da hočejo nasprotniki naši stranki s kozarci svoje prepričanje v glavo vteptati. Za sedaj še ne pridemo na dan z imeni zahrbtnih hujskačev.

d Iz Trebnjega. Dne 21. januarja so bile pri nas občinske volitve. Volilo se je prav dobro. Izvoljenih je bilo 25 odbornikov in 13 namestnikov. Kaj ne, lepo število je to, skupaj 38 mož. Lahko se bo marsikaj dobrega storilo v korist občine, ki je v rokah S. L. S. — V Dolenji Nemški vasi pri Trebnjem se bode na jesen otvorila trirazredna šola. — Napraviti bo treba tudi pošto v bližini šole, da ne bo občinstvu treba hoditi vedno v Trebnje, kamor je preoddaljeno. — Kmalu se zopet oglašim.

d Velika Dolina. Hranilnica in posojilnica se je ustanovila v oktobru 1908. v Veliki Dolini v župnišču; vsa čast novemu našemu vnetemu gospodu župniku Janezu Gnezda; oklenimo se tega domačega zavoda! — Slovensko katoliško izobraževalno društvo se je ustanovilo v začetku januarja 1909. Moške, dekleta in fantje, pristopajmo k temu društvu!

— Svoji k svojim! Dobili smo domačega, dobro izurjenega in večjega fotografa Jožefa Tomšeta v Rajcu, katerega priporočamo kot umetnika po geslu svoji k svojim! — Podporno kmečko delavsko društvo sv. Jožefa se je ustanovilo v Obrežju-Jesenice, Dolenjsko, in deluje s prav dobrim uspehom. Rednih članov je vseh skupaj čez 97. Ustanovnika tega društva sta g. Anton Kolar, gostilničar in g. Jožef Tomše ml., fotograf. — Pri nas je taka zima, da je liberalna čitalnica v Bregani zmrznila. Oj ti šment, ti! Vabimo vse može in fante v naše podporno društvo sv. Jožeta; pristopajte v obilnem številu, ker v slučaju bolezni se bode izplačala vsakemu lepa podpora. Vsa pojasnila daje g. J. Tomše, fotograf in Anton Kolar, gostilničar. V društvo lahko pristopijo iz Kranjske, Hrvaške, Štajerske in Primorske, kateri je izpolnil 16. leto svoje starosti in je zmožen slovenskega jezika.

d Iz Loškega potoka. Z lutrš' vero je pri nas prejšnji teden poskušal nek možič, ki je po fari raztresal protestantovske knjige. Hodil je po hišah in jih ponujal za nizko ceno. Če je kdo eno kupil, je mož v svoji prijaznosti še štiri navrgel. Usiljeval jih je tudi zastoj. Pa kako se ti ta zlahtovec Jurija Kobile zna spraviti nad ljudi. Pride v hišo, se vstopi v kot s prav svetohlinjskim obrazom, se prekriža in začne na glas brati oddelek iz evangelija; potem pa vpraša, če pri tej hiši kaj radi berejo in nato se začne kupčija, oziroma usiljevanje. Ker ljudje niso vedeli, kake baže je ta kramar, so se semintja dali premotiti, sedaj pa tisti papir sežigajo in proč mečejo. Silno čudno in sumljivo obnašanje pa kaže pri tej stvari nek mož domačin, ki je dolgo časa preživel na Nemškem, kjer je protestantizem doma; on je onemu luterancu kaj zvesto mežnaril. Pamet, pamet! Povsod razpadajoči Lutrov nauk naj pa naši verni ljudje poživijo? No, sicer so pa naše ženske onemu možiču, ki je namigaval, da še pride, obljubile za prihodnji razgrete burkije in pa lonec kropa, da bo mož še bolj goreč. Eдино prav in pametno za vsacega, ki bo pri nas ulogo protestantovskega Jurija Kobile igral. Po drugih farah pa mu takoj prvič naredite tako časten in gorak sprejem!

d Iz Dobrepolj. Občina Podgora je sklenila v svoji zadnji seji, da se kaznuje vsak hišni gospodar z globo 30 kron, ki bi pripustil, da bi se v njegovi hiši napravile pustne šeme. To je nekaj lepega! Posnemanja vredno!

d Iz Kisovca pri Zagorju. Pri tukajšnjem premoškopu se vedno bolj širi ogenj in škodljivi plini. Tak nevaren izbruh se je izsul 15. januarja. Delavci so nevarnost pravočasno opazili, da so vsi nepoškodovani odšli razun Jožefa Drnovška, ki je zadobil poškodbe vsled opeklin. Bati se je večjih nesreč, ker ogenj še vedno bolj nagaja.

d Od Sv. Gregorija. Veteran Gašper Virant je dobil letos jubilejni zaslužni križec. Prvi priziv je bilo okrajno glavarstvo vrnilo, češ: priložen mora biti vojaški list, oziroma če tega nima več, mora naštetih večino vojaških šarž od svojega polka iz leta 1848. In tu se je izkazal čudovito bistri spomin strica Gašperja! Vedel je še za vse svoje vojaške predstojnike! Na podlagi teh podatkov je dobil po prizadevanju našega vrliga gospoda župnika zaslužni križec. Ko skala trdnemu stricu Gašperju želimo še dolgo vrsto zdravih let!

d Iz Zatičine. Tukajšnji trgovec in gostilničar Andrej Hrast je prodal svoje posestvo in odšel na Koroško. Med koroškimi Slovenci hoče poskusiti svojo srečo. Gostilno in trgovino je prevzel naš večletni bivši župan posestnik gospod Jožef Gorišek, ki je kupil po-

sestvo Hrastovo. Prejšnji lastnik je bil liberalec in imel naročen »Slovenski Narod«. V tem se je obrnilo sedaj na bolje.



Notranjske novice.

Iz Logatca.

n Občni zbor našega »Katoškega izobraževalnega društva« se je vršil dne 17. januarja t. l. Iz raznih poročil lahko posnamemo, da je društvo v preteklem letu v polni meri vršilo svojo dolžnost in zelo napredovalo. Članov je bilo koncem leta 105, članic 61. Mladiči so bili združeni še tesneje v »Telovadnem odseku«, ki se je ustanovil dne 5. julija 1908, dekleta pa v »Dekliški zvezi«, ustanovljeni 12. julija 1908. — Predavanj je bilo 9, izletov 5, iger in veselje 5. Pripomniti je treba, da je bilo zanimanje za predavanja in igre od strani možkov manjše nego od strani deklet in žen. V prihodnje naj zanimanje naraste tudi pri moških, saj so predavanja in dobre igre najboljša izobraževalna sredstva. — Telovadni odsek je imel poleg telovadnih ur tudi 12 sestankov s predavanji in razgovori, ki so se jih fante s požrtvovalnostjo udeleževali. — Knjižnica je v preteklem letu narastla za dobrih 200 knjig in je koncem leta štela do 300 zvezkov, povečini vezanih. Prebralo se je 1306 knjig, za 1266 več nego prejšnje leto. — »Dekliška zveza« ima tudi izvrsten pevski zbor, ki ga z največjo vnmemo vodi gđc. učiteljica Kokali. — Iz blaginikovega poročila pa povzemamo, da je imelo društvo prometa 1427 K 71 vin, in sicer dohodek 778 K 55 vin., strošek 649 K 69 v. Največ je stal društvo novi oder, telovadno orodje in knjižnica. — V društveni odbor za prihodnje leto so bili izvoljeni: Predsednikom Turšič Leopold; podpredsednikom Tomazij Franc; tajnikom Istenič Franc; namestnikom Urbančič Fr. star.; blaginikom Senčur Jakob; namestnikom Urbančič Anton; knjižničarjem Urbas Anton. — Čemu pišemo to? Ne zato, da bi se pred svetom pohvalili — saj moramo priznati, da bi bilo društvo lahko še veliko več storilo, kakor je, — pač pa zato, da svojim nasprotnikom, ki nas povsod blatijo in gledajo po strani, pokažemo, da je na naši strani doma pravi napredek, pri njih pa duševna zaspanost in malomarnost. — Zato pa pozdravljen vsak poštenjak, ki hoče v naše društvo. Sprejet bo z gorkim srcem in odprtimi rokami!

n Naša »Kmečka zveza« je priredila svojim članom dne 31. januarja t. l. zanimivo gospodarsko predavanje. Predaval je c. kr. okr. nadživinozdravnik g. Majdič o živinoreji tako zanimivo in obenem poljudno, kakor morda še nismo čuli. Naj bi nas gospod predavatelj še večkrat prišel podučiti. Prepričan naj bo, da bo našel vsprejemljiva, a tudi hvaležna srca med svojimi poslušalci.

n Telovadni odsek je imel veselico dne 7. t. m. v gostilni pri Klobučarju. Na vsopredje je bilo petje, šaljivi prizori, šaljiva pošta, srečkanje. Občinstvo je pokazalo, da so mu pri srcu vrli mladiči telovadci, zato je v tako obilnem številu obiskalo njihovo veselico. Splošna zadovoljnost je vladala na tem zabavnem večeru, kljub temu, da ni škripala harmonika in da se niso brusile pete. Tudi brez plesa je mogoča prijetna zabava.

n Pri volitvi v trgovsko in obrtno zbornico so nasprotniki tudi pri nas prodajali med svet najostudnejše laži in sleparili na vse pretege. V Dol. Logatcu je pobiral glasovnice fant Zavrtnik — seveda mastno plačan — in lagal, da bo prinesel samoslovenske glasov-

nice, zato naj volivec kar podpiše. Niti povedal ni, za kaj se gre. Znani so nam celo slučaji, da je izvil glasovnice pismonoši samemu in jih sam dostavljaval. Da ni sram liberalcev s takimi podlimi sredstvi delati za svoje kandidate!

n Zibrško zamaknjeno je doletela žalostna usoda. Okrajno glavarstvo je namreč naročilo županstvu v Rovtahn, naj jo spravi v — blaznico. Tako bo vendar enkrat storjen konec dolgotrajnemu in obžalovanja vrednemu praznovanju.

Vipavske novice.

n Iz Planine nad Vipavo. V zadnjem »Natrancju« zaletel se je nek faliran študent v našega cenj. gosp. župana, očita mu, da ker ni dovolil plesa, se mu maje županski stol. Ni bi sicer naš namen, prerokati se s takimi neznatnimi osebami, kakor je ta »Notrančev« lažiljub. Resnici na ljubo moramo pa vendar pribiti, da ni gosp. županu na tem, če je v bodoče še župan, ali ne. Tudi če ni župan, ostal bode vsekakor ugleden in spoštovan posestnik v občini, česar pa baš on, ki je duša »Notrančevih« laži, ni bil in ne bode nikoli. — Pribijemo pa tudi to, da ravno tista oseba, ki je kakemu liberalnemu kuščarju najbolj po godu, ne bode nikdar naš župan. — Mimgrede dregnil je tudi ob obč. tajnika. Očita mu nekega »kartenslagerja«, kojega pa občinski tajnik nikdar niti videl ni. Prav bi bilo, ako bi se zglasil kak »kartenslager«, toda ne pri občinskem tajniku, pač pa pri g. dopisniku, in onih, ki so z njim v tesni zvezi, da bi jim našlagal kart, pa ne igralnih, kojih je v dopisnikovi hiši vse polno, ampak onih kart, ki se po domače zovejo »bankovci«, da bi jih s temi kartami rešil hude finančne krize in gospodarskega poloma, koji preti od vseh strani. Saj razumete g. St., ali ne?

n Šentviški »naprednjaki« se organizirajo. Združili so se gg. nadučitelj in učiteljica, c. kr. poštar in en jurist, potem strojar, zidar in krojač in so mislili: Mi smo popolna in napredna stranka! Kaj jim potem mar vzgoja in postave? Napravili so veselico in ples v nedeljo 31. januarja v »gostilni Rudolf« brez vsake licence; kaj se oni brigajo za licence! Govori se, da so vse to napravili, da kluhubejo našemu vrlému občinskemu odboru, ki je sklenil, da sploh ne dá dovoljenja za ples, ker je prepričan, da se s plesi ne pospešuje ne red, ne oblika, ne gospodarski napredek. Tega prepričanja je tudi ljudstvo, ki je izvolilo svoje občinsko zastopstvo. Našim brez licence naprednim privoščimo, da se nekoliko opečejo.

n Preizkušnja »naprednjakov« je napravil g. nadučitelj Janko Rudolf v »gostilni Rudolf«. Kako? Tako-le: Povabil jih je v gostilno, najel devet godcev iz Istre neke in odprl svojo vinskó klet. Izkušnja se je začela z vajo posluha. Godci so godli celo noč; ni bilo slabo. Poskusil je njihov nastop. Kako se nastopa, jim je pokazala gospodična učiteljica Mara Boletova; Plesali so celo noč: bilo je dobro. Poskusil je njihova grla: Pili so njegovo vino do pijanega jutra: bilo je prav dobro. Drugi dan je štel g. nadučitelj denar: bilo je izvrstno. Prosimo, ali ni to napredek!?

n »Gostilna Rudolf« se blišči raz hišo gospoda nadučitelja Rudolfa. Kdor bi hotel videti napis »Šola« v Št. Vidu, bi moral najeti kažipota; v tako nelepem kotu je, kaj čuda, če šolski otroci raje hite poslušati in gledat godce in plesalce in razgrajače v gosp. nadučiteljevo gostilno, kakor pa poslušat žalostno muziko v pusto šolo. Gosp. nadučitelj jim tega tudi prav nič ne zameri. E, mislimo, da so vsi pametni stariši mnenja, da je taka nazorna vzgoja postavljena na glavo.

Na Gočah smo imeli 28. januarja celovno čestčenje sv. Rešnjega Telesa. Obhajanje smo ta dan kot velik praznik. Marijina družabnica Ivana Mislej je bila še ta dan pri obhajilu in je lepo v cerkvi molila. Po kratki tridnevni boleznii je mirno v Gospoduaspala. Pogreb je bil 2. svečana. Spremilejo jo Marijine hčere in pelo je pevsko društvoNanos» več žalnih pesmi, za kar mi bodi izrečena zahvala.

Idrijske novice.

Iz Spodnje Idrije. Tukaj pri nas se je leto ustanovil odsek idrijskega Sokola. Odbor so bili izvoljeni sami pristni liberali. Posebno se pa odlikuje tajnik F. K. s svojsvobodomiselnostjo. Pa saj ni čuda, saj je bil izvrstnega liberalno svobodomiselnega učitelja v osebi znanega jurista, s katerim sta počitnicah pridno letala po ledinskih hribih studirala liberalno svobodomiselnokulturo slednjič prišla do tega, da se mora ustanoviti Sokol v Spodnji Idriji. In res, ustanovil je, in kar 22 mladeničev je pristopilo, ki so nosno klicali in vpili smrt čukom. A to večje jih je kmalu minulo, ko so mnogi člani poznali liberalno naprednost in so drug za drugim odstopili. Da bi pa liberalni voziček občuhal v blatu, je tajnik silil in prigovarjal mlade, nedorasle dečke, da bi pristopili k odseku kot naraščaj in tako pomagali pognati liberalni voziček naprej. In res, z mnogimi ljubitelji jih je precej spravil v liberalni tabor, kjer se bodo v niegovem brezverskem duhu vzgajali. — Ker liberalci napaajo vse svoje moči, da bi spravili mladino v svoj brezverni tabor, prosim tudi telovadni odsek K. T. Z. v Spodnji Idriji, naj tudi on napravi naraščaj, da bo naša mladina telovadila in bo krščanskem duhu vzgojena, da ne bo zapala v rokah brezverskih liberalcev. — Opa-valec.

Avanziral je g. dr. Jan. Štverak, c. kr. idrijski nadzdravnik in je bil od ministrstva omaknjen v 8. razred.

Premeščen je na lastno prošnjo iz Dobrepolj v Črni vrh nad Idrijo g. nam. učitelj Tratnik. V Črni vrhu komaj čakajo njegovega prihoda, ker je gospod pameten in delaven.

Definitivna je postala na c. kr. rudniški šoli v Idriji začasna učiteljica gđc. Schittnig. Čestitam.

Čez 100 požornih članov. Največ požornih članov ima menda Idrijski telovadni odsek, dasiravno imajo drugod več rednih udov. Veseli smo tega, ker se vidi, kako vneti so naši somišljeniki za mladeniče in kako vrlo umejo mladinsko vprašanje. Telovadecem pa naj to daje pogum, ker niso sami, ampak imajo tako številno pristašev na svoji strani. Če pa Sokoli rujejo proti našim telovadcem, naši jih pa molče prezirajo in napredujejo, je to dokaz, da zmagaie katoliška ideja.

Zapomni si bo, da mu neotesanost ni v prid. Krojaški pomočnik Šapla je v ozki ulici v Idriji s tovarišem srečal duhovnika z Najsvetejšim, ne da bi izkazal temu kako čast. Bil je naznanjen na sodnijo. Toda iant, ki se je onkrat vedel tako predrzno, se je zdaj začel izgovarjati, češ, da je protestant, da je bil popolnoma pijan itd. Lepo spričevalo si daje s takim neverjetnim zavijanjem. To je značaj iz liberalnega tabora.

Iz raznih krajev Notranjske.

Iz Postojne. Izjava. V 4. številki tek. I. je prinesel »Notranjec« novico, da so šli štirje odposlanci tukajšnjega »k. sl. izobraževalnega društva« svojega župnika in dekana k gospodu knezoškofu tožit in obrekovat. Podpisani odbor izjavlja resnici na ljubo, da »K. sl. izobraževalno društvo v Postojni« ni poslalo nobenega odposlanca do prsvevl. gospoda knezoškofa, najmanj pa obrekovat svojega dušnega pastirja, kateremu je dolžno spoštovanje. Izobraževalno društvo v ogorčenjem zavrača podtakanje »Notranjca«, katero mora imeti le ta namen, da lepo razvijajočemu društvu v javnosti škoduje, s katerim pa društvo

kot tako nima nikakega stika. Podpisani odbor obžaluje, da se neosnovano napada komaj ozdravelega gospoda dekana, še bolj ga pa boli, da »Notranjec« redno išče prilike, kako bi prav občutno udaril po okrevajočem gospodu, kakor se je to zgodilo preteklo poletje na prav oduren način in se to nečloveško ravnanje v kratkih presledkih še vedno ponavlja. — Odbor k. sl. izobraževalnega društva v Postojni.

Kmečka zveza za vipavski sodni okraj bo imela dne 14. februarja v Vipavi v dvorani v Tabru shod zaupnikov, na katerem se bo razgovarjalo o nadomestni volitvi deželnega poslanca za vipavsko-idrijski sodni okraj. — Zaupniki, pridite polnoštevilno!

Iz Hrenovic. Ha, ha, orožniki so jim že na sledu! Komu pa? I, tistim predrznim puncam, ki so onidan pisale našemu vrlemu, vobče priljubljenemu gospodu kaplanu na odprti dopisnici, da ga bodo spraskale, češ, zakaj jih daje v »Domoljuba«, čprav to ni res, kakor je stalo v zadnjem »Domoljubu« črno na belem. Zadnjič so namreč eno izmed najbolj prizadetih prijemali v javni gostilni, zaradi tako globoko spoštujne duhovnike. Postala je rdeča, kakor kuhan rak, tajila kar se dá, da bi bila ona kaj takega naredila. Utajiti pa le ni mogla; kajti čimbolj je tajila, tembolj je potrdila, da ni tako nedolžna, kakor se dela. Ko smo mi, ki imamo gospoda kaplana radi, čuli o tem zanimivem prizoru, nam je srce kar igralo samega veselja in rekli smo sami pri sebi: Čisto prav ti je, tička; boš saj v prihodnje vedela, da ni prav, žaliti na ta način duhovnike, ki se i za tvoj blagor trudijo od zore do mraka. Na tihem smo hvalo peli tudi vrlim gg. orožnikom, da so se v tem slučaju potegnili za nedolžnega gospoda kaplana. Prav tako! Zdaj jih pa še na glas prosimo, naj v bodoče svojo pozornost posvetijo zlasti nekaterim sumljivim hišam v posameznih vaseh njihovega področja. Tem potom bo postalo marsikaj očito, kar je sedaj še prikrto.



GORIŠKA.

Naročnik z Goriškega naznanjamo, da se bo tistim, ki še niso poravnali naročnine za leto 1909., poslala samo še ena številka »Domoljuba«. Zato se požurite in popojite naročnino po položnici ali nakaznici.

Umor. Na Svečnico se je zgodilo v Lubinju pri Tolminu nekaj groznega. Kaj takega tolminski okolici še ne pomnijo stari ljudje. Nekaj gostilni v Lubinju je bilo zvečer več živcev. Naenkrat nekdo ugasne luč in v tistem hipu se čuje grozne krike. Ko so v neštevavi zopet napravili luč, je ležal na tleh 15-letni mladenič in umiral. Nekdo ga je z golim nožem sunil v spodnji del života in mu prerezal glavno žilo. V 10 minutah je bil mrt. Obenem je bilo ranjenih še 7 drugih mladeničev, 2 težko, 5 lahko. Vse to se je zgodilo naenkrat, brez prepira. Umorjeni mladenič je pred kratkim prišel domov iz sveta. Ker si je prislužil in prihranil precej denarja, je varčen in dober mladenič. Storiica so prijeli. Pravijo, da se nič ne kesaja in da je žal, da mu ni nič žal dejanja; le to ga jezi, ker ni še enega umoril. To je pač zverina! Najel je baje še enega pomagača. Cel doitek je precej nejasen. Ko dobodo bralci »Domoljuba« ta list v roke, bo stvar morda bolj jasna. — Lubinjeci so radi tega groznogrdnjaki, vendar obžalujemo, da se jim je zgodilo. Iz tega lahko jasno razvidijo, česa

je zmožen storiti človek, ki ga je pokvarila slaba družba, slabe knjige in časniki. Tak pokvarjenec dela sedaj svojim sosedom nesrečo, žalost in sramoto.

Neki judovski agent (tvrdeke Wolf) hodi po Goriškem ter slepari ljudi, da naročajo pri njem perilo. Če naročiš eno srajco, jih dobiš 12. Če nočeš sprejeti, te toži in pravdo izgubiš, ker ima v naročilnem listku čisto z malimi črkami zapisano, da naročilo velja za tucate. Proti temu ni druge pomoči, da vržeš vsiljive agente, ki jih ne poznaš, skozi vrata!

To so kupčije! Te dni je bila v Gorici prodana vila nesrečnega avstrijskega generala Žulaja, ki je bil l. 1859. pobit od Francozov in Lahov pri Magenti in ki je pozneje v pokoju živel v Gorici. Imel je vilo na Solkanski cesti. To vilo je pozneje imel bivši goriški odvetnik dr. Stanič. Sedaj sta jo za 100.000 K kupila brata Jos, lastnika hotelov »Union« in »Tirolerhof« v Gorici. Vilo, ki je vredna v resnici mnogo več, porabita za stanovanja in zabavišča bogatih tujcev. — Še ena druga vila na Solkanski cesti se imenuje Ceconijeva vila. To vilo so kupili pred kratkim bratje Lozer za tristoisoč kron. Sedaj pa so jo nekemu Dunajčanu prodali za en milijon dvestotisoč kron. Dobiček znaša 900.000 kron. Lep dobiček!

Eden najbogatejših trgovcev v Gorici je laški trgovec Orzan v Gosposki ulici, ki je sedaj izvoljen tudi za predsednika trgovske

zbornice. Ta bogataš je pred 20 leti začel trgovino v hiši, kjer je hotel »Tri krone« s kapitalom 50 glđ. Danes pa tako bogastvo. Kdo mu je znesel bogastvo skupaj? Slovenski kmet!

Zivinske bolezni. V Prvačini na Vipavskem in v Štjaku na Krasu razsaja med pra- huda bolezen. — V Logu na Bovškem vlada med kopitarij smrkavost.

Sv. Lucija ob Soči. Sv. Lucija ob Soči je pač eden najlepših krajev tolminske deželice in Goriške sploh. Vsako leto pride sem živat planinski zrak mnogo tujcev. »Planinski raj«, kakor je imenoval naš nepozabni Simon Gregorčič naše gor., se lahko imenuje tudi Sv. Lucija. Pri nas imamo izobraževalno društvo »Soča«, za katerega ustanovitev ima največ zaslug č. g. Fran Švara, sedaj kaplan v Devinu na Krasu. Čast mu! Tudi v drugih ozirih dobro napredujemo. V kratkem ustanovimo »Marijino družbo«, v kar nam pomoci Bog in Majka Božja! Imamo mnogo nasprotnikov, ki nam ne dajo miru in se z vsemi silami zaganjajo v nas. A mi ostanemo kakor skala, četudi nas liberalni valovi hočejo razbiti in uničiti. Mi pogumni Tolminci se hočemo vedno neustrašeno boriti proti našemu sovražniku, krutemu liberalizmu in puhli socialni demokraciji. Tolminski fantje in dekleta, na delo, da čim preje iztrebimo iz tolminskega ozemlja liberalno ljuško! — Neko liberalno revše se zaletuje v našega preč. go-

spoda župnika Josipa Fabijana ter ga psuje na prav barabski in skoro bogokletni način. Temu revšetu, ki je najbrže zapeljano od višjih liberalnih glav, svetujemo, naj pusti č. g. župnika v miru in naj se rajše za pečko pokori za svoje grehe. Gospod župnik, vi pa po začrtani poti naprej ljudstvu in župniji v korist. Bodite prepričani, da vas mi župljani ljubimo in spoštujemo kot dobrega svojega dušnega pastirja. — Prihodnjič še kaj v našem »Domoljubu«.

Tolminski mladenič.
Iz Kronberga. Tudi iz naše vasi je bilo nekaj udeležencev na kmečkem stanovskem shodu v Ljubljani. Ob tej priliki smo poslali tudi nekaj našega vina na razstavo. Kdor je poskusil kronberško vino, vsak je je pohvalil ter rekel, da je res izborna kapljica. Vino je razstavil naš vrli vaški načelnik g. Jakob Komel. On sicer ne kupčuje z vinom, pač pa je pripravljen posredovati, če bi kdo hotel v naši občini kupiti vino. Kupci naj se obračajo torej do načelnika g. Jakoba Komel ali pa do č. g. vikarja. Vina imamo še okrog 600 hl. Kronberg leži blizu Gorice. Od državne kolodvora se obrneš na levo in v pol uri si v Kronbergu. Cesta je lepa in vedno po ravnem.

Iz Temenice na Krasu. V zadnji številki smo poročali o veseli zmagi pri naših občinskih volitvah. Poraženi nasprotniki sedaj govorijo o rekurzu, češ, da komisija ni štela županovega glasu. Kakor smo čuli, so šele peti dan po volitvah klicali g. učitelja v občinski urad radi tega. Čudno je to, da se propadli bivši župan lovi zopet z rekurzom, in sicer na ta način. Saj je bil župan vendar predsednik v komisiji. Kako pa je predsedoval, da niti svojega glasu ni štel. Še bolj čudno se nam zdi to, da se je en glas prezrl v razredu, kjer je volilo samo 21 volivcev. V drugih razredih je bilo pa vse v redu, čeravno je volilo tu mnogo več volivcev. Seveda napaka je potrebna; sicer ni mogoče napraviti rekurza. Pregovor pravi: »Sveti Matija led razbija; če ga ni, ga pa naredi.« Saj veste, kaj hočemo povedati. Propadlega župana grozno boli, da ni niti v najvišjem razredu zmagal. Sedaj hoče poskusiti srečo zopet z novimi volitvami, pa mu pri tem ni prav nič mar, koliko stroškov ima ljudstvo z volitvami. Upamo, da bo okr. glavarstvo potrdilo volitve; saj se je že dvakrat pokazalo, da ljudstvo Stepančiča ne mara. Sicer se prav nič ne bojimo volitev, ker gotovo je, da Stepančič nam več županil ne bo. Če pa bo vlada res ugodila rekurzu, potem ji kot ponižni davkoplačevalci povemo to-le: Ali glavarstvo ne more izhajati brez Stepančiča, ki ga ljudstvo noče? Če je temu tako, naj dà vlada kar lepo oklicati, da je sama izvolila Stepančiča za župana, od nas naj pri tej priliki pobere davke in nam veli molčati. Bomo saj vedeli, da volivna pravica, s katero ljudstvo izraža svojo voljo, na Krasu nima veljave. Če pa se nam prizna pravica, da si sami izbiramo župana, potem je za nas gotovo, da hočemo drugega, sposobnejšega župana, ki bo bolj skrbel za nas in ki bo spravil občino v red in pravi tir.

Cerkljanska »Kmečka zveza« priredi v nedeljo 28. t. m. po sv. maši v Cerknem shod. Na shod pride govornik iz Gorice.

Podbrdom bo v nedeljo 14. t. m. ob 4. uri popoldne v ondotnem izobraževalnem društvu skioptiško predavanje.

Zatominom smo imeli v nedeljo 7. t. m. v našem društvu prav zanimivo predavanje. Naj »Domoljub« sprejme par vrstic o tem. Predaval je ob ogromni udeležbi ljudstva g. Fr. K r e m ž a r iz Gorice o zavarovanju. Čuli smo, da ta vladni načrt ne pride več v poštev, ker je državni zbor zaključen; a škoda se nam zdi tega. Vsi smo se soglasno izjavili za kmetovo zavarovanje. Tudi navzoči liberalci

so dejali, da bi bilo to dobro za kmeta. Upamo, da bo državni zbor kmalu zopet redno delal in da mu bo vlada zopet predložila nekoliko izboljšani načrt za zavarovanje.

Podmelec. V nedeljo 7. t. m. je priredilo naše izobraževalno društvo silno zanimivo predavanje. Predaval je g. dr. Dermastia iz Gorice o kmečkem vprašanju, kar je vse nas zelo zanimalo. Ljudstva je bilo toliko, kolikor doslej menda še nikdar ne. To je prav, da hodimo k predavanjem. Na ta način se bomo izobraževali.

Bilje. Naše »Katol. slov. izobraževalno društvo« priredi na pustno nedeljo igro »Čevljar« z različnimi pevskimi točkami in šaljivim prizorom. — Vino leze rado v glavo nekaterim našim fantom. Ne morejo pač živeti brez preprirov in pretefov, ker mislijo, da je to junaštvo, a je le — grda surovost! Nekaterih tudi zapor ne iztrezne; bomo videli, ali jih bo zdal. — Vina je pri nas še polno. Kupci, pridite! Biljensko in bukovsko vino je od nekdanj na glasu. Cene so zelo zmerne. Postaja za Bilje in Bukovico je Volčjadraga.

Na Volčjadragi je prehod iz Bukovice na postajo še vedno popolnoma zaprt. V četrtek je bila pri železniškem ravnateljstvu v Trstu deputacija prizadetih občin; obljublja se in obljublja, a bomo videli, če pride do dejanja. Zadevo za prehod in pa za postajanje brzovlakov ima zdaj naš poslanec Fon v roki. Zaupamo mu, da bo uredil naše pritožbe.

Iz Brd. »Domoljub« je poročal o neki liberalni učiteljici nekje v Brdih, da uči otroke pozdravljati: »Čislam te!« Radi tega se je dotična učiteljica zelo jezila na »Domoljuba«, češ, da ne uči pozdravljati »Čislam te«; ampak »Klanjam se«. To je pa precej vseeno. Radi nas se liberalci lahko med seboj pozdravljajo drug drugega: »Kisa se ti pamet«. To bi bil za liberalce prav primeren pozdrav; toda naši otroci morajo ostati pri pozdravu: »Hvaljen bodi Jezus Kristus!« To zahtevamo! — Dotična učiteljica je te dni vprašala nekega mladeniča, ki jo je nalašč pozdravil z besedami »Čislam te«: »Zakaj pa vi mene čislate?« — To je bilo prav pametno vprašanje, na katero je fant dal odgovor s tem, da se ji je zasmejal v obraz. S tem je pokazal, da jo res čisla, to liberalko.

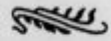
Kolonska zveza. Pred nekako poldrugim letom se je začelo v goriških Brdih med ondotnimi koloni živalno gibanje. Koloni so začeli delovati na to, da si izboljšajo svoj stan. Imeli so v tem času več shodov, na katerih so govorili in tolmačili zahteve zatiranih kolonov razni govorniki S. L. S. Poslanec Fon se je prav mnogo trudil, da bi na Dunaju pri vladi raztolmačil položaj kolonov. Sedaj pa so koloni ustanovili svojo zvezo. Njena pravila so bila sprejeta na velikem kolonskem shodu v Kozani dne 24. januarja. Govorila sta na shodu dr. Pavlica, poslanec Fon in cela vrsta kolonov. Sprejela se je tudi resolucija, ki zahteva, naj se starostna doba v ljudskem zavarovanju zniža. — Pozdravljamo »Zvezo slovenskih kolonov«! Bog daj, da bi temu trpečemu stanu kmalu zasijali boljši dnovi!



Iz raznih krajev.

Forest City, Pa., Amerika. Nimam poročati veselih novic, pač pa o nesrečah, ki so skoraj bi rekel, na dnevnem redu. Na starega leta dan je bil ubit v premogokopu Janez Krušnik, rodom iz Moravč na Gorenjskem. Pripadal je tukajšnjemu katoliškemu društvu M. B. v nebo vzete, katero mu je priredilo lep pogreb. — Druga nesreča pa je zadela Franceta Vavtar iz St. Lovrenca ob Temenici na Dolenjskem. Dne 17. januarja je šel zdrav

v bližnje mesto, kjer je bil ubit. Za vzrok ubitve ve, ali na železničnem tiru ali po zlobo ljudi. Ker ni pokojnik pripadal nobenemu društvu, so zavedni rojaki zložili toliko, da ni bil lepo katoliško pokopan. Vsak rojak v starodominu gotovo ve, kaj je podporno društvo v Ameriki. Dragi rojaki, niso se še vrli boljši časi po lantskej krizi. Malo delati, tudi malo zaslužiti, tako je sedaj v Ameriki. A še vedno pričakujemo boljših časov, kateri tudi morajo nastopiti, ko bode začel vladati novi cesar-predsednik. — Koncem tega dopisa pozdravljam vse rojake ono stran oceana, posebno pa svoje farane. Tebi, vrli »Domoljub«, pa želim veliko uspeha. Matija Kramič iz Čateža pod Zaplalom.



Narodno gospodarstvo

Posebne določbe za posamezne kužne bolezni po novih postavah

Steklina je bolezen, ki napada predvsem pse in živali pasjega in mačjega rodu, se ravna po starosti in pasmi živali. Dobi se pa tudi, če stekla žival človeka ali drugo žival vgrizne. Steklina je dvojnja: divja in tiha. Pokaže se bolezen s tem, da postane žival izgledna, nemirna, po temnih krajih polega in po raznih rečeh hlasta. Nos ima vroč in suh. Očesi rdeči in postajata vedno bolj kalni. Pe ne laja kakor ponavadi, ampak le renči in tuli, ne pozna gospodarja, ne miga z repom. V začetku ne grize, če se ne draži. Pozneje pa začne griziti kar doseže. Znamenja se z boleznijo spreminja. Nazadnje mu večkrat otrpne zadnji konec, da ga za sabo vleče. Retišči med zadnje noge. Sline mu iz gobca, oči pa solze tečejo. Žival huiša, dokler ne pogine. Pri vgrizenju se pa bolezen pokaže večsih šele čez nekaj dni ali tednov.

Nova postava določuje za steklino:

1. Kdor ima žival, ki je prišla s steklo ali sumljivo živaljo v dotiko, ali če žival kaže znamenja stekline, jo mora umoriti ali spraviti v varnost. V krajih, kjer je delzna policijska oblast, mora njej ta dogodek naznani.

2. Živali, ki jih napade steklina, kakor sumljivi psi in mačke, se morajo ubiti. Izjemoma se dovoli zaprtje in živnozdravniško opazovanje sumljivega psa, če je za gotovo mogoča zadostna varnost.

Zaprtje in živnozdravniško opazovanje sumljivih psov in mačk se ukaže, če so ti kakor žival ali človeka ugrizli.

Druge domače živali kakor psi in mačke, ki so sumljivi stekline, se lahko postavijo pod živnozdravniško varstvo in opazovanje na račun posestnika, če to sam želi.

3. Če županstvo zve, da letajo po občinah stekle ali sumljive živali, jih mora ukazati poloviti in pobiti. O tem mora obvestiti sosedne občine, politično oziroma policijsko oblast.

4. Da se uničijo gotove pasme steklih živali (psi, mačke, lisice, volki itd.), določi politična oblast love na te živali.

5. Klanje steklih in sumljivih živali, kakor raba in prodajanje njih delov je prepovedano.

6. Mrhovine poginolihi živali se ne smejo s kože djati, ampak s kožo in dlako uničiti in se mora razkuženje izvršiti.

7. Mrhovine razrezavati in dreti se sme samo pod nadziranjem živnozdravnika.

Za kraje, v katerih se je bati izbruha stekline, se lahko sledeče odredi:

a) Zaznamovanje psov z markami na vratu, če to že ni prej urejeno.

- b) Psi se ukažejo privezati.
 c) Psi morajo nositi nagobčnike.
 d) Pse, če niso privezani ali če nimajo nagobčnikov, voditi na vrviči.
 e) Mačkom se prepove prosto okoluati.
 f) Ukazati pomoriti pse ali mačke, s katerimi se ne ravna po predpisih.
 Včasih se v posebnih ozira vrednih slučajih, če se ni bati razširjanja bolezni, na željo sestnika dovoli, da se sumljivega psa takoj ubije, ampak se ga spravi na račun postnika pod živinozdravniškim opazovanjem varno.
 Za lovske, vožne in čuvajske pse se določa na podlagi te postave posebni predpisi.

Svinjska kuga ali rudečica.

Ta bolezen napada največ mlade svinje v prvem poletju, zlasti tam, kjer imajo slabe, zračne svinjake. Z nesnago v hlevih se tudi razširja. Bolezen se prenese od ene na drugo žival.

Bolezen se pokaže z vročino. Žival malo je več pije; iz gobca se ji cedijo sline, se včasih tudi bljuje. Dihanje je težko in bruhanje s kašljanjem. Koža postane na nekaterih krajih, posebno na prsih, na trebuhu, na glavi in ušesih oteklina in rdeča ali višnjeveča. Na koži nastanejo mehurčki, tam izpajo ščetine, tudi deli kože odpadejo. Velikrat bolezen žival hitro umori.

Politična oblast zaukaže klanje kužnih živali, ako so take razmere in je upati, da se tem bolezen omeji ali prežene. V drugih slučajih, posebno pri lepih plemenskih živalih, lahko politična oblast v sporazumu s komisijo za kužne bolezni odredi, da nadzoruje živinozdravnik živali na državne stroške. Koliko živali in katere naj se pobijejo, to odločuje komisija.

Politična oblast lahko odredi v nekaterih slučajih, da se zdravi prašiči cepijo.

Kokošja kuga.

Pri tej bolezni kokoši hitro poginejo. Pri ztelesenju se najde v črevih in tudi v drugih delih polno črvov. Politična oblast zaukaže, če je potreba, zaklati bolne živali.

Pljučna jetika goved po tuberkelnih.

Ta bolezen napade večkrat molzne krave. Obstoji v tem, da so pljuča polna pšenu ali di žizolu podobnih vtrdin, ki se imenujejo berkeljni. Ti vtrdinci se zgnojijo in žival izide gnoj, težje sope in pokašljeje kakor pri jetiki. Mleko je vodeno. Če se žival ne pobije, časa shira in pogine za jetiko. Politična oblast lahko ukaže, da se take živali pobijejo ali posebno zaznamujejo in nadzorujejo. Mleko takih živali ni užitno, se mora zavreti in vreto dajati živalim, ne sme se pa dajati ljudem za hrano ali prodajati.

Določila za kazni.

1. Kdor opušča naznanila sumljivih bolezni, katere je po postavi dolžan izvršiti; kdor kot župan ali njegov namestnik pri izdaji živinskih potnih listov zapiše iz zanikrnosti kako neresnico in 3. kdor se ne ravna po predpisih te postave, bo kaznovan zavorlo do stopka z zaporom do treh mesecev ali z denarno globo do 1000 kron.

Kdor nasprotuje ukazom, ki se izdajo na podlagi postave, bo kaznovan z zaporom do treh mesecev ali denarno globo od 10 K do 100 kron.

Kdor ravna zoper določbe § 5. te postave, ki se tiče prepovedi uvažanja in prevažanja živali iz okuženih krajev, bo kaznovan zavorlo do stopka z zaporom od enega tedna do enega leta ali z denarno globo od 50 K do 1000 kron.

Kdor vsled svoje zanikrnosti razširja kužno bolezen med domačimi živalmi, bo kaznovan z zaporom od enega tedna do enega leta ali z globo od 50 K do 4000 K.

Če je pa razširjenje bolezni v zvezi z veliko nevarnostjo za kmetijstvo, se kazni zelo povišajo.

Kdor vedoma razširja kužne bolezni med domačimi živalmi, bo kaznovan z ostrim zaporom od šestih mesecev do treh let. Če je vsled tega v nevarnosti kmetijstvo, bo kaznovan zavorlo do hudodelstva z ječo od enega leta do petih let.

Navedena kaznjiva dejanja presoja deloma politična oblast, deloma sodnija.

Postava bo veljavna šele 1. prosinca prihodnjega leta, potem ko se bode kot potrjena razglasila.

S tem so dovršene važnejše določbe predložene nove postave o živinskih kužnih boleznih.



All dajajo alkoholne pijače kaj moči?

Da se bolj razumemo, prej par opazkov o pojmihi: alkohol in alkoholizem. Alkohol je tisti »gajst«, tista snov v vseh povrethih in žganih pijačah, ki stori, da so opojne, da upijanijo. Alkoholizem pa je skupek vsega hudega, ki pride iz zlorabe opojnih pijač nad človeško družbo.

Tudi opomnim, da pripovedujem stare in nove stvari zmešane. Nisem se izpraševal, kaj še ni bilo povedano, ampak tudi, kaj je bilo že povedano, pa še ni šlo v glavo in v srce. In videl sem, da so resnice, ki jih ni dosti enkrat ali dvakrat povedati, da se slišijo. Mnogi bravci bodo našli v tem spisu tu in ono, kar so že slišali, pa mnogi bodo našli, da stvari niso še dosti za resno vzeli, in vsi bodo na desni in na levi imeli ljudi, katerim je treba še pouka o stvari. Kjer zmota naprej in naprej zlodeluje, tam ne smemo molčati, tam se mora resnica vedno zopet ponavljati, dokler se jo sliši. Siliti ne moremo nikogar, naj skrbi za svoje blagostanje, če noče; pa na to moramo delovati, naj stane, kar hoče, da bodo vsi vedeli, kaj delajo, če se alkoholu klanjajo.

Kar opojnim pijačam dá okus in učinek, to je alkohol. Užiten je le, če je razredčen z vodo. Navadna vina imajo alkohola v sebi 8—12 odstotkov (tudi dolenski 6—8), močnejša tudi 15—20. V navadnem pivu je alkohola 3 do 4 odstotke, v nekaterih vrstah še več. V žganih pijačah je alkohola 21 do 77 odstotkov, povprečno 40 odstotkov.

Alkohol si je kakor kak čarodej pridobil zaupanje človeštva in zdi se, da to zaupanje raste od roda do roda, ko je zašlo v kak narod. Alkohol ima omamljajočo moč nad možgani in živci, kar zlasti v prvem stadiju mlado in staro občuti in cení kot sladko, veselo čustvo. Za nekaj časa povzroči v telesu gorkoto in razvneto, v čemer ljudje hočejo videti pomnožitev moči.

S to dvo'no reklamo, da življenje slajša in da telo krepi, se je alkohol tako prikupil narodom, da se mu z neomejeno udanostjo klanjajo in mu žrtvujejo. Ko bi bil alkohol res to, za kar ga ljudski glas ima:

hranilno in krepčalno sredstvo, morali bi ga gotovo v prvi vrsti priporočati delavcu, ker nihče bolj ne potrebuje krepkih rok.

Pa to ugodno mnenje o alkoholu je v novejšem času spodkopano od dveh strani, ki zaslužita pozornost, od vednosti in od dejanskih izkušenj. Za nas bi zadoštovala dejstva, pa na kratko moramo opozoriti le na izide vednostnih priskavanj, da pokažemo, da se vednost in izkušnja ujemata pri oceni alkohola.

(Dalje prih.)



Za kratek čas.

Sam sebe izdal. Zagovornik: »Prosim, da obtoženca milo sodite, ker je le malo svoto denarja vkradel. V tistem predalu je bila cela kopicica bankovcev, pa jih ni vzel!« — Zatoženec joka. »Zakaj pa jokate?« vpraša predsednik. — Zatoženec: »Zato, ker nisem bankovcev zapazil!«

Pri bolniku: Bolnik: »Danes sem že toliko trden, da lahko kupico piva pijem!« — Zdravnik: »Tako, tako, . . . meni bi bilo pa še ljubše, ko bi bili toliko trdni, da bi prav nič piva ne pili!«

Pri ženitbenem posredovalcu. Ženin: »Ena ima denarja ko toče, pa je grda; druga je kakor angeliček, pa revna ko cerkvena miša! — Ali nimate nobene, ki bi bila lepa in bogata objednem?« — Posredovalec: »Imam, pa taka Vas pa noče!«

Čudno. Koliko dokazov v besedi in dejanju je treba, da človek dokaže modrost; ena sama beseda pa je dovolj, da izdá svojo neumnost!

V kasarni. Korporal: »Prostak Sršen, vaši knofi so vsi umazani, le tisti je svetel, ki vam ga manka!«

Prsno
 bolečine, bolj v vratu in križu nam lajša zdravilni, krite, ude in žile krepilni Feller-jev fluid s znamko „Elsa-Fluid“. Dvanajstletica za poskušnjo franko 5 K. Naročite pri E. V. Fellerju v Stulbič, Elsa trg 16, Hrvaško.)

Občinski zakon za Kranjsko je izšel ravnokar v novem šestem natisu in se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. Cena broširani knjigi 1 K 35 vin., vezani 1 K 90 vin. s poštnino vred.

ŽITNE CENE.

Cene veljajo za prodajo blaga od strani kmetovalcev.

Za 100 kilogramov.

Ljubljana, 11. febr. 1909.

Pšenica, domača	25.50
Rž	19.50
Oves	18.60
Ajda, črna	19.50
Ajda, siva	18.—
Proso, rumeno	16.—
Proso, belo	18.—
Ječmen	17.—
Fižol, koks	28.—
Fižol, mandalon	24.—
Fižol, ribenčan	26.—

Proflin revmatizem, trganje, celo najbolj zastarela bolezen se naglo in zanesljivo odpravi z zavijanjem iz rastl. snovi pripravljene. **Bismol-ovega ojača proti protinu in revmi.** Vasko drgnjenje brez uspeha. Steklenica z navodilom K 6.—. Sivilina, sijajna priznanja.

Chem. Pharm Laboratorium
KARL BEMMEL, Lands-
hof 109. Bavorsko.
2573 96-10

Na revmi

in trganju bolehalo-
čim naznanim rad
zastoj pismeno, ka-
ko sem bil ozdravljen
svoje mučne, zasta-
rele bolezni.

Karol Bader
Muskovo (München)
Kurfürstenstr. 40. 1496

**Dobri in
: po ceni :**



so izdelki prve tvor-
nice ur Hansa Kon-
rad, c. in kr. dvorni
založnik v Mostu št.
876. (Češko.) — Prava
nikel žvancar „Roskopf“
žepna ura K 5 — Kon-
kurenčna budilka K 2 90
S pomoči se svetilim ka-
zalnikom K 3-30. Ura
z nihalom
K 8-50 Triletno
pismeno jam-
stvo. Zamena
dovoljena ali
denar nazaj.
Razpošilja proti
povzetju ali če
se denar naprej
pošlje. 2502 10-3

Bogato ilustrirani glav-
ni katalogi zastoj in
franko.



Puškol

Lančaster od K 26.—
Flöbertpuške . . . 8-50
Pištole . . . 2.—
Samokrevi . . . 5.—

Poprave ceno. Ilustrovani
cenik franko. 2370 11

F. Dušek. Opočno 123, Čechy



Odlikovano. Ustanovljeno 1870
Vse vrste lovskih pušk,
dvocevč, risanic, tro-
cevč, samokresov, se ku-
pi najceneje z najvišjim po-
roštvom naravnost od to-
1289 varne orožja 52 29

Anton Sodia,
Borovlje, Koroško.

Bogato ilustrirani ceniki
zastoj in franko.

Hlapec, vaje konj, se sprejme v žup-
nišče na Gorenjskem.
Plača po dogovoru. Dopisi naj se pošljejo **lv. K.,**
Radoljica, poste restante. 314 3-1

Tri besede vam povem, tehtne vsebine,

prehlajenje, bolezen — in sodenice. Prehlajenje,
pred katerim ni nobeden človek varen; bo-
lezen, katera pride iz vsakega nepričakovanega
prehlajenja, in sodenice seveda Fayeve pristne
rudninske sodenske pastile, ki hitro konec
napravijo vsakemu vratnemu prehlajenju in
kataru. — Kdor se torej boji prehlajenja in
noče postati bolan, ta naj redno rabi Fayeve
pristne sodenske pastile. Dobé se povsod po
K 1-25 škatljico. — Gener. zastopstvo za Avstro-Ogrsko:
W. Th. Guntzert, Dunaj IV./1, Gr. Neugasse 17.

Kje se dobe najboljši poljedelski
stroji, kakor mlatilnice, gepeljni,
čistilnice, preče za sadje i. t. d.?
1703 Edino le pri: 26-9

FR. STUPICA
v Ljubljani, Mar. Terezije cesta
št. 1., Valvazorjev trg št. 6.

In zakaj: zato, ker so dotični stroji: iz
najboljših tovarn sveta, najbolj sestavljeni,
ker se istih proda na tisoče in tisoče ko-
madov in se ravno radi tega, ker se jih iz-
deluje v velikih množinah, dobivajo po
nizkih cenah. Moji stroji so povsod
jako priljubljeni. — Obračajte se na
mojo tvrdko pri nakupu **stavbenih po-
trebščin,** portland-cementa, traverz, že-
lezniških žin in druge različne železnice
in raznega orodja, nagrobnih križev, tehtnic

Dva učenca

2-1 dobrih starišev se sprejmeta 338

za kovaško obrt.

Kristijan Babič, Kranj, Gor.

Posestvo naprodaj.

10 minut od farne cerkve v Št. Rupertu, Dolenjsko.
Gospodarsko poslopje, hiša, pod, hlevi itd. vse v
dobrem stanu. Zraven je še tudi 3 orlake zaraščene
hoste, njiv za 10 mernikov posevte, travniki in sadni
vrt. Proda se po ugodni ceni. Pojasnila daje lastnik
Knava Miha, Kamnje, pošta Št. Rupert. 340 2-1

Radi izpraznenja zaloge se odda
360 kom. rjuh brez šiva
zajamčeno čisto platno, 2 metra dolgih,
150 cm širokih, za nabavno ceno K 2-30
za komad; iste rjuhe 2-25 m dolge,
K 2-40 komad.

Blago je iz najbolje platnene
preje, izdelano pri ročnih tkalcih v Krko-
noških najskrbnejše, vsled tega neprimerno
trpežnejše in volnejše, kot ono, ki je
izdelujejo stroji v tovarni.

Najmanj se pošilja 6 komadov po
poštnem povzetju. Za event. neprimerno
blago se rade volje vrne denar, torej
nikak riziko. 326 1-1

Tkalnica platna
Ivana Löwi, Arnau, Češko, Krkonoši.

Na Viru pri Domžalah se odda v najem

gostilna in trgovina

Poizve se istotam v hiši št. 3 ali pa v Ljub-
ljani, Marije Ter. cesta št. 1, v trgovini
z železnino Fr. Stupica. 190 1



Vseob. kmetije in fantje v
moji lekarniški praksi, katere iz-
vršujem že 26 let, se mi je po-
rečilo, časoma iznajti sredstva
za rast brk in las, proti izpa-
danju las in za odstranitev
prhlje (loskin) na glavi, to je
Kapilol št. 1. Cena (franko na
venko pošto): 1 lončič 3 K 60 v-
2 lončiča 5 K. Prosim, da se na-
ročil samo od mene. Naslov je:
P. Juršič, lekarnar v Pečkova
št. 65. Slavonska. Denar se pošlje
naprej ali s poštnim povzetjem.
3141 10-1

Svoji k svojim!

Semenska trgovina, edina slovenska,
odlikovana in strokovno urejena in
umetno vrtnarstvo je

Alojzija Korsika v Ljubljani,

katera obstoji že 34 let in ima v zalogi
460 vrst najboljših poljskih zelenjadnih
in cvetličnih semen, za katere kakovosti
jamčim. Posebno za to leto sem se pre-
skrbel tako, da morem vsem zahtevam
ustreči. Moja semena so vsa pri dežel-
nem kmetijskem kemičnem preizkuševal-
išču preizkušena. Tu se tudi izdelujejo
venci in šopki sveži in suhi, kakor
tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti.

Cenik za leto 1909 je brezplačno na
razpolago.

Z odličnim spoštovanjem

Alojzij Korsika.

3299 10-1

Zahtevajte povsod cenik!

Zahtevajte povsod cenik!

**Razpis nagrad
za naslove.**

Neka velika razpošiljalnica potre-
buje v svrhu razpošiljanja svojih ce-
nikov naslovov dobro kupujočih oseb,
kot so rentirji, kmetje, najemniki, dr-
žavni in zasebni uradniki, učitelji itd.

Trgovci in tvrdke, ki se nahajajo
v naslovnih knjigah, so izključeni!

Reflektuje se samo na naslove slo-
venskih oseb, ki jih pošljejo bravci
tega lista.

Razpis se tiče le naslovov z dežele,
Ljubljana je izključena.

Dopustni so samo naslovi iz kroga
znancev pošiljavčevih

Podpisani anončni urad, ki mu je
naročena ta izvršitev, razpisuje tem
potem sledeče nagrade:

1. nagrado:

pravo zlato žepno uro

prejme oni, ki pošlje največ naslovov.

2. nagrado:

krasno srebr. uro z verižico
prejme oni, ki pošlje 2. največje število.

3. nagrado:

jedilno orodje za 6 oseb
prejme oni, ki pošlje 3. najvišje število.

4. nagrado:

garnituro za kavo za 6 oseb
prejme oni, ki pošlje 3. najvišje število.

5. nagrado:

krasno tobačnico za svalčice
prejme oni, ki pošlje 5. najvišje število.

Vsi drugi, ki jim ne bo prisojena
nagrada, prejmo za vsakih 100 poslanih
pravih naslovov **eno krono.**

Prosimo, da nam najkasneje do

20. t. m.

sporoče svoja imena vsi oni, ki se
nameravajo vdeležiti tega tekmovanja,
da jim moremo poslati potrebne na-
slovne pole, ki se bodo morale točno
izpolniti!

Naslove, ki bodo napisani na
drugih polah, ali ki ne odgovarjajo
gorenjemu razpisu, bomo poslali nazaj.

Tekmovanje se jenja

15. marca 1909.

Darila se razdele 15. aprila 1909.
Po tem dnevu se razpošiljajo dobitki
in tudi denarni zneski. 313 1-1

Anončna ekspedicija

Julij Leopold

Budapest VII., Erzsébet körut 41.

Izdelane postelje



Is roduga
postelje
izdelane
v prv
dobrono-
stane. Pr-
vica od
blatno, 100
cm dolga 110
cm

broja K 10, K 12, K 14
in K 16 - 3 metra dolga, 140 cm
široka K 14, K 16, K 18
K 20. Zgleda 80 cm dolga,
120 cm široka K 2, K 3-10 in
20 4-10, 60 cm dolga, 70 cm široka
K 1-10 in K 1-20. Izdelane tudi
po kuhinjskih drugi meri. 5-
dolgi medreči in bluze za 1 po-
steljo K 27, boljši K 28-30.
Politi se postelje prosto po
povzetju od K 10 - naprej. Za-
menja ali nazaj se vzame pred
povratni potnih stroškov. -
Benedikt Šušnik, Ljubljana 910
v Placu na Golčem.

Zahtevajte zastoni



In franko moj
veliki ilustrirani
cenik z nad 3000
podobami ur, zlat-
nize, srebrnize
14.

Prva tovarna
ur v Brúxu
št. 936 (Češko)

Hanns Konrad
c. in kr. dvorni založnik.

Prava švicarska nik. ank.-remon.
ura, sistem Boskopf K 5-10, 8
komadi K 14-10. Registr. Adler-
Boskopf nik. ank.-rem. ura K 7-10
Prava srebrna rem. ura K 8-40.
Nikak risko! Zamena dovoljena
3022 ali denar nazaj, 50 7

Ustanovljeno 1832.

Priznano najboljšo oljnate barve

zmlete s stroji najnovije sestave, prekašajo vsako konkurencu po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in stekla kleja - Zaloge slikarskih in plesarskih predmetov.

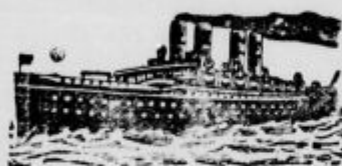
11 istr. ceniki se dobe brezplačno.



Naročite cenik ur
zlatnine in srebrnine,
ki ga pošljem zastoni in po-
3134 štine prosto. 26 2

Velika zaloge ur, samo
švicarskega izdelka. Vsaka ura
je natančno preizkušena in se
jamči. - Ne naročate ur od
tujih židovskih trvd, ampak
obrnite se na trvdko

FR. P. ZAJEC,
urur in edini zastopnik švicarske te-
varne ur. - Ljubljana, Star. trg 20



**V Ameriko
in Kanado**

najzloženja,
najcenejša in
najvarnejša

vožnja s **Cunard Line**
2927 50

Bližnji odhod iz domače luke

Trata: Pannonia 23. febr. 1909, Carpathia 4. marca, Slavonia 17. marca 1909.

iz Liverpoola: Lusitania, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta), dne 27. februarja, 20. marca, 17. aprila, 8. maja, 29. maja 1909, Mauretania 23. jan., 13. febr., 6. marca, 3. aprila, 24. aprila, 15. maja 1909.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odiassek**, Ljubljana, Slomškova ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Izborna priložnost za nakup
za trgovce manufakt. blaga in krošnjarje.
Razpošilja se tudi na zasebnike.

40 do 45 m ostankov K 15.-

sortir. v barhentu za obleke 78 cm širok, krasni vzorci modnega celirja za hišna oblačila, srajce in bluze, izborna obeljeno domače platno, kanafas, za posteljne prevleke, brisače, kuhinjske brisače. Dolgost ostankov 6-10 metrov zajamčeno brez napak in vele-prima kakovost, perilne barve. Ako ne ugotja, denar takoj nazaj. Najmanjše naročilo 1 zavoj za poskušnjo 40-45 metrov K 15.- po povzetju pošilja 269 3-1

tkalnica **R. HORNER**, Nachod, Češko.
Pri večjem naročilu 3% popusta.

Izkaz trgovcev v Ljubljani in drugih krajih Kranjske ki prodajajo milo Goriške tovarne mila A. Gabršček

v korist družbi sv. Cirila in Metoda: 261 3 3

Zastopnik za Ljubljano in Kranjsko g. Slavo Borátnik. - Poljanska c. št. 15.

V Ljubljani:

Berjak & Šober
Češnovar A.
Fojkar Ivana
Grošl Fran
Hajek G.
Jereb Nežika
Jebačln Marija
Javornik F., Glince
Leskovic & Meden
Mehle Jak.
Polak Josip
Plankar Josip
Planinšek Karol
Škerl Viktor
Sušnik A.
Šarabon A.
Stacul Anton
Sark F.
Vodnik I., Šiška
Kotnik I.,
Perdan I.,
Gergolj Adolf, Šiška
Sekular Jos.

Mencinger I.
Remic L.
Krivic J.
Verbič A.
Spizitzer M.

Po drugih krajih na Kranjskem:

Bergoč Iv., Klini pri St. Petru
Brimšek I., Trnovo
Dežman Val., Lesce
Dekleva I., Slavina p. St. P.
Domicelj A., Rakek
Dekleva Fr., Slavina
Domicelj A., Zagorje St. P.
Dolgan Jos., Košana
Ditrih L., Postojna
Firsager L., Radoljica
Fatur Iv., Rakek
Fabčič J., Sežana
Kalan A., Trata
Kemperle Jernej, Kamnik
Kobi A., Breg pri Borovnici
Kogoj Jernej, Postojna

Ložar Fr., Domžale
Lapajne Št., Idrija
Mekinda Ivana, Rakek
Pogačnik A., Cerknica
Primožič A., Idrija
Puhar Iv., Logatec
Piki I., Postojna
Svetličič E., Logatec
Spilar L., St. Peter na Krasu
Tomšič Iv., Il. Bistrica
Trampuž Iv., Novomesto
Vrstovšek Fr., Cerknica
Werli Karolina,
Zadnek Fr., Senožeče
Zelen Iv.,
Sumrada Janko, Stari trg
Petkovšek M., Trnovo
Repinc I., Prem
Križaj A., Orehek
Žnidarčič M., Matenjavas
Kutln I., Postojna
Seidl M., Rudolfovo
Klemenčič Kamnik
Kranjc I., Borovnica.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure **po 4³/₄ %** to je, daje za 200 kron 9 kron 50 vinar. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo **kot gotov denar**, ne da bi se njih obrestovanje **prekinilo**.

Rentni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik **A. Kalan** l. r., predsednik.

Kanonik **J. Sušnik** l. r., podpredsednik.